

# DOMOVINA

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnica v Ljubljani, št. 10 711

## Naša zbirka za bedne rudarske otroke se bliža koncu

Do nedelje naj vsak prijatelj našega lista dá vsaj malenkosten dar za stradajočo rudarsko mladino

Naša zbirka živil v pomoč otroškim kuhinjam v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju se bliža koncu. Kakor smo v prejšnji številki najavili, smo zbiranje podaljšali do nedelje dne 11. t. m., da smo s tem omogočili sodelovanje tudi vsem tistim krajem, v katerih prošnje in pozivi, objavljeni v «Domovini» in v «Gasilcu», doslej še niso našli odziva. V nedeljo pa je zadnji dan naše zbirke in vnovič se obračamo na vse čitatelje in prijatelje lista, naj vsaj ta dan opravijo svojo človečansko in narodno dolžnost in naj zanesejo vsaj skromen prispevek iz svoje šrambe do najbližjega gasilskega društva ali čete.

Naši čitatelji so nam iz nekaterih krajev sporočili nasvet, naj bi zbirko podaljšali na ta način, da bi rudarske žene same prihajale nabirati darov po vaseh, češ, da je malo tako dobrih in v dejanski ljubezni do bližnjega vnetih ljudi, da bi sami prinašali darila. Temu predlogu o kakšni posebni, organizirani obliki seveda ne moremo ustreči. Upamo pa, da je naša akcija med drugim

dosegla tudi ta uspeh, da bodo rudarske žene poslej, kadar prihajajo presit ali kupovat živil za svoje gladujoče otroke, sprejete po kmečkih domovih z ljubeznijo in sočutjem, ki jim gre.

Ko bomo to nedeljo sklepali račun o svoji akciji, bomo prav gotovo lahko zabeležili za naše razmere lep uspeh. Glavno delo zbiranja so prevzeli naši gasilci in n'jim gre vse priznanje. Kakor nam poročajo iz nekaterih krajev, so se pri posameznih gasilskih društvih našli predsedniki, tajniki, poveljniki, ki so vzeli celó vredo na ramo in so šli zbirati od hiše do hiše: za gladne rudarske otroke. Takšne primere požrtvovalnosti in žive ljubezni do trpečega brata bomo v našem listu še posebej objavili.

V nedeljo pa, ko je zadnji dan, Vas prosimo: Stopite povsod še enkrat na noge! Darujte! Zbirajte! Podžigajte!

Naj ne bo v Sloveniji vasi, od katere ne bi gladni rudarski otroci prejeli vsaj enega toplega obeda!

milijona dinarjev v tekočem proračunu in 47.58 milijona dinarjev v proračunu za leto 1932./1933.

Kot najstarejši član banovinskega sveta je g. Gajšek predlagal, naj se odpošljejo

vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju

in pozdravne brzojavke predsedniku vlade Nikoli Uzunoviću, notranjemu ministru Vojislavu Laziću in finančnemu ministru dr. Djordjeviću.

Po soglasni odobritvi predloga brzojavk

je podal ban g. dr. Marušič dalje poročilo o novem proračunu.

Očrtal je današnji gospodarski položaj, ki pravičuje nado, da se bližamo preobratu svetovne gospodarske stiske. Vendar so časi še hudi in zahtevajo složnega napora vseh sil. Nadalje je omenjal požrtvovalnost, ki jo je pokazalo prebivalstvo banovine ob lanskih povodenjskih nesrečah in izjavil, da se je lani uvedeni bednostni sklad dobro obnesel in mnogo pripomogel k ublažitvi stiske.

Dalje je obravnaval lansko združenje občin in menil, da se bodo ned-statki, če se bodo pokazali, lahko popravili. Lanske občinske volitve so dale občinam spet redne občinske uprave, obenem pa so izrazile ljubezen prebivalstva do države in zaupanje ljudstva v državno politiko. Zmaga misli državnega in narodnega edinstva v naši banovini je dokončna.

Ko je gospod ban omenil še lanski sijajno uspeli sokolski zlet v Ljubljani, je prešel na banovinsko gospodarstvo. Naglašal je, da bi moral znašati predlog novega proračuna vsaj sto milijonov dinarjev, če bi hoteli le približno zadostiti gospodarskim in prosvetnim potrebam banovine. Ker pa so v zadnjih letih dohodki preveč zastajali za proračunskimi vsotami, so se morali izdatki v novem proračunu skrciti.

Nato je gospod ban v podrobnostih obravnaval proračun in njegove postavke ter jih obrazložil.

Po kratkem odmoru je bil izvojen odsek za uredbo o občinskih uslužbencih. V odseku so gg. Babnik, Goričar, Jereb, dr. Režek, Skuhala, Janžeković, Dobravec, Pirc in Koder. Sledila je

podrobna razprava

o posameznih poglavjih proračuna.

Glede elektrifikacije banovine se je razvila daljša razprava, ki se je je udeleževalo več banovinskih svetnikov. Za pospeševanje elektrifikacije določa proračun en milijon dinarjev (pol milijona več kakor lani). O nadaljevanju zasedanja bomo poročali prihodnjč.

## Zasedanje dravskega banovinskega sveta

Novi banovinski proračun znaša 91 milijonov, proračun banovinskih podjetij pa 49 milijonov dinarjev. — Vprašanje elektrifikacije dravske banovine

V ponedeljek je bilo v Ljubljani otvorjeno peto redno zasedanje dravskega banovinskega sveta, da razpravlja

o proračunu za leto 1934./1935., o uredbi za občinske nameštence onih občin, ki spadajo pod zakon o občinah, in o uvedbi banovinske trošarine na alkoholne pijače.

Zasedanje je otvoril ban g. dr. Marušič, nato pa je bil prečitan odlok notranjega ministra, s katerim sta imenovana za nova člana banovinskega sveta notar g. Anton Zevnik iz Kamnika in posestnik in industrijec Josip Javornik iz Zalne. Obenem je bila sporočena ostavka dosedanjega banovinskega svetnika g. Josipa Pfeiferja iz Krškega.

Predlog proračuna splošnih banovinskih dohodkov in izdatkov (brez proračuna banovinskih podjetij) znaša, kakor smo že poročali, 90.96 milijona dinarjev

(za leto 1933./1934. je znašal 87.56, za leto 1932./1933. 110.32 in za leto 1931./1932. 113.35 milijona dinarjev). Predlog novega proračuna je torej nasproti letu 1933./1934. za 3.4 milijona večji, nasproti prejšnjim letom pa manjši. O posameznih postavkah smo pisali že zadnjič. Navedemo naj le, da se banovinski dohodki v predlogu novega proračuna v primeri s prejšnjimi proračuni delijo takole (v milijonih dinarjev):

	1932/33	1933/34	1934/25 predlog
banovinske doklade . . . . .	50.19	45.07	48.00
trošarine . . . . .	41.30	19.45	18.40
banovinske davštine in			
takse in ostali dohodki . . . . .	18.83	23.02	17.56
državna dotacija . . . . .	—	—	7.00

Donos banovinskih teks je določen v višini 13.75 milijona dinarjev (v tekočem proračunu 12.55), dohodki iz prejšnjih let pa so vneseni le z vsoto 2 milijonov dinarjev nasproti 9 milijonom v tekočem proračunu

Proračun banovinskih podjetij, ki je ločen od splošnega proračuna, znaša po predlogu za leto 1934./1935. 39.97 milijona dinarjev nasproti 42.96

## Pospeševanje našega kmetijstva

Mnogo črnila se je že prelilo in mnogo besed izgubilo za važno, rekel bi, glavno nalogo gospodarstva naše banovine, za napredek našega kmetijstva. Izhoda je iskati iz današnjih nerodnih gospodarskih razmer v prvi vrsti v pravilni rešitvi vprašanja, kako dvigniti na eni strani donos naših kmetij, na drugi strani pa gledati, da se s povečanjem pridelkov ne bodo povečali tudi stroški kmetovanja. Za našo banovino vpra-

šanje žita ni grozeč pojav nadpridelka kakor, rečimo, v Vojvodini in po drugih žitorodnih deželah.

Mi pridelamo celo za kmečko potrebo pre-malo žita, zato moramo delati z vsemi silami na povečanju žitnega pridelka. Medtem ko ima v žitorodnih krajih, ki pridelujejo žito za izvoz, kakovost v konkurenčnem boju odločilno vlogo, ni pri nas to vprašanje tako važno. Mi moramo

predvsem gledati, da pridelamo čim več zrnja, pa čeprav drugovrstne kakovosti. Zato je treba vzeti strokovnjakom «v šolo» domače, podnebja in tal že navajene sorte, jih selekcionirati in dati takšno v pridelku izboljšano seme kmetu nazaj. Po vsem svetu gre namreč zadnja leta spoznanje, da je treba kreniti na to pot, da pričemo do zdravih in krepkih rastlin, ki bodo kljubovale vsem uimam in dale kljub temu lep pridelek. Po lastnih izkušnjah se je pisec tega članka sam uveril o izvedljivosti in donosnosti kitajskega načina obdelovanja žita. Isto so dognali tudi številni poizkusi po vsej banovini v zadnjih dveh letih. Čudno je zato, da je kakor njegov prednik nastopil tudi ravnatelj Kmetijske družbe g. inž. Bogdan Ferlinec proti kitajskemu načinu obdelovanja žita. Utemeljeval je to svojo trditve, češ, da je treba te setve stalno zalivati, da je obdelovanje predrago v primeru s povečanjem donosa, ki da znaša na hektar le kakšnih 500 kg. Kdor je pa sam preizkusil kitajski način, bo rekel, da gospod inženjer nima prav. Venčar pa so pomisleki gospoda inženjerja upravičeni, saj je sam napravil, kakor je povečal nedavno v radiu, obsežne poizkuse. Napravil jih je pa na državnem posestvu v Belju, kjer so počnebnne razmere čisto različne od naših. Vprašanje zalivanja nas ne muči tako, ker imamo v našem podnebjju več padavin kakor v Vojvodini. Prav isto je s stroški za obdelovanje, ki so pri najetih dragih dninarjih res precej visoki. Če se opravijo obdelovalna dela z domačimi ljudmi poleg drugega dela, pa to ne pride toliko v poštev. Mimo tega smo stalno naglašali, da je kitajski način obdelovanja žita pripraven predvsem za našega malega kmeta in bajtarja z enim do dveh mernikov pogetve. Ne vem, koliko se je držal gospod inženjer pri svojem poizkusu navožil za takšno obdelovanje, ker je bil njegov pridelek le za dobro četrtino večji od običajnega. Izkušnje pri nas so namreč dosegle povprečno kljub pomarnosti vsaj rodovitvev pridelka. Sicer pa se je oprijelo preizkušanja tega načina toliko naših kmetovalcev, da bo v doglednem času tudi to vprašanje razčiščeno.

Poleg kruha je v naši banovini krompir druga važna ljudska hrana. Prav čudno je, da se je pospeševanje kmetijstva tako malo brigalo za to važno panogo, ki je prinašala v nekatere okolice nekdanj prav lep denar. Tu je treba z odločno roko zgrabit in povečati pridelek krompirja vsaj

za polovico, da bo ta panoga kmetijstva kljub nizkim cenam vendarle dobičkonosna.

Mnogo predelov naše banovine živi še pretežno od turščice. Tudi tej rastlini je treba dati večjo donosnost, kar bo tem lažje, ker imamo res dobre selekcionirane turščične sorte na razpolago. Na kmetijski pospeševalni službi je zdaj, da čimbolj razširi te sorte. To bo tem lažje izvedljivo, ker so izdatki za turščično seme prav malenkostni.

To bi bile poleg običajnega dela za napredek travništva, živinoreje in nekaterih industrijskih rastlin tiste naloge pospeševanja kmetijstva, ki so podlaga za dvig gospodarske in zdravstvene moči naše banovine. Drugo vprašanje je, kako bi se naj to najučinkoviteje izvedlo. Kaže, da je našel g. inž. M. P. našim razmeram ustrezajočo

in res učinkovito pot do rešitve vprašanja pospeševanja našega kmetijstva. Sicer je dal v zadnji «Domovini» res samo osnovne misli o ureditvi pospeševalnega dela in se moramo zavdati, da se bodo pri podrobni izvedbi kakor povsod tudi tu pokazale težkoče. Toda poudariti moram, da je načrt g. inž. M. P. izvedljiv, le dobre volje je treba pri poklicnih pospeševalcih kmetijstva. Mislim, da smo si vsi na jasnem v tem, da bi prineslo uresničenje tega načrta obilno korist našemu kmetijstvu in bi tako vzorno rešilo vprašanje kmetijskega napredka, da bi postala naša banovina zgled ne le ostalim banovinam, temveč bi služila v posnemanje tudi naprednejšim državam. Zato nikar ne mečite dobro zamišljenega načrta g. inž. M. P. med neizvedljive sanjarije, temveč poizkusimo ga uvesti v resnično življenje.

J. K.

## Lep uspeh naših poslancev v finančnem odboru

Po prizadevanju naših poslancev so davčni predlogi finančnega ministra znatno omiljeni. — Davčni zaostanki do leta 1932. se bodo plačali v 11 letih. — Drugi važni sklepi

Na zadnji seji finančnega odbora je naposled prišlo do sporazuma glede novih davčnih predlogov finančnega ministra. Na seji so bili za dravsko banovino narodni poslanci gg. Mohorič, Petovar in Krejči, ki so vztrajali na tem, da se trošarina na gradbene potrebščine, predvsem pa na les, ne uvede in da se omilijo določbe glede pristojnin na računске listke. Važne izpremembe so bile dalje sprejete glede člena 7. zakonskega dopolnila o neposrednih davkih, glede katerega so naši poslanci odločno branili svoje stališče in dosegli omiljenje za izračunavanje davčne osnove za pridelnino.

Tako je bil sklerjen s finančnim ministrom sporazum, ki pomeni pomembno omiljenje prvotnih predlogov in ki je omogočil, da so se mogli omiljeni davčni predlogi sprejeti skoro soglasno.

Najvažnejši uspeh naših poslancev je pač, da se ne uvede trošarina na les in ostale gradbene potrebščine. Namesto nje naj bi se uvedla posebna taksa na odobrene gradbene načrte, kakor so to predlagala razna gospodarska društva.

Poleg omiljenih odredb so naši poslanci dobili tudi vrsto zagotovil finančnega ministra, ki bodo prišla do izraza v predpisih o uporabi davčnih določb.

Važen je sklep finančnega odbora, da se vsi davčni zaostanki do leta 1932. plačajo v 11 letih, ne da bi se obrestovali. Ta sklep, ki je bil sprejet na predlog finančnega ministrstva, je izzval v finančnem odboru splošno zadovoljstvo. Narodni poslanec g. Mohorič se je ministru zahvalil za končno ureditev tega vprašanja, ki pomenja velik uspeh zlasti za poslance iz dravske banovine. Ti so ves čas stali na stališču, da je treba vprašanje zaostalih davkov enkrat za vselej primerno rešiti, ter so zahtevali, da se vprašanje uredi še pred uvedbo novih aremen.

Narodni poslanec g. Mohorič je dalje prisilil finančnega ministra, naj upošteva, da ima mnogo davčnih obveznikov, katerih davki so v zastanku, svoje vloge pri denarnih zavodih, ki zdaj niso sposobni izplačati tega denarja. Pri izvajanju uredbe o sanaciji denarnih zavodov naj finančni

## RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

14

Znak, ki nas zaznamenuje, ni tenzura, ampak tiste mistične črte na naših ustih, človeških obrazih. Vtisnejo nam pečat božjih sužabnikov, ki hočejo gospodovati nad svetom, ki bi ga morali zaničevati.

Ali se je tudi na mojem obrazu že začela kazati ta izprememba?

V majhnih drobcih zreala, ki ga imam, iščem po svojem obrazu. Čekam, prežim na to, da se bo pokazala izprememba tudi na mojem obrazu — neizogibno, neizprosno. Zdi se mi, da traja to prvi meni dalje časa kakor pri drugih.

Zdi se mi, da je na mojem obrazu še zmeraj nekaj, kar je zemeljsko, življenje življenja. Še zmeraj nosim glavo pokoncu. Moj pogled še zmeraj ni ponižen; moja hoja še zmeraj preveč krepka in premalo duhovniška.

Če hočem moliti, mrmrajo moje ustnice pogosto besede, ki ne kličejo nebes: če iztegnem roko za rožnim vencem ali brevirjem, napravi dostikrat kretnjo, kakor bi hotela seči po nečem drugem, docela drugačnem.

Če v svoji celici — o, kako je tesna! — stopim k oknu, mi je slika pred mano prav tako tuja, kakor moja brezspolna, praznična meniška obleka lovski obleki mladega gospoda. Ali je še mogoče, da še zmeraj šumi tam gori ob vznožju gorá divji

Eisack mimo gradu Enne; da štrilita na Tirolskem Plose in Schlera še zmeraj pod nebo; da še zmeraj švigajo v Schalderskem pot ku postarvi sem in tja in da na planinskih travnikih še zmeraj divji petelin peje?

Ali je še mogoče, da je na zelenem, zelenem Vahrnu na Platterjevi domačiji — Toda tega imena ne zapišem.

Kaj vidim iz okna svoje celice skozi železne križe, ki me ločijo od sveta, kakor bi bil jaz, ki sem bil najsvobodnejši med svobodnimi, ujetnik?

Vidim cerkve in samostane na aventlinskem griču; vidim prastare razvaline. Zmeraj le razvaline! Med cerkvami in samostani in razvalinami žalujejo samotnost, zapuščenost in divjina.

Palače, bazilike, letoviške hiše in krasne zgradbe paganov so se sesule v prah; cerkve in samostani so ostali. Čedalje več, več in več jih je bilo. Iz črnih globin zemlje, iz velikega kraljestva smrti so vstali.

Povsod naokoli; pod vso aventlinsko goro, pod vsemi mejnimi ozemlji Campagne se razprostirajo katakombe prvih kristjanov.

Iz naše samostanske cerkve vodi ozek rov v globino. Kadar hoče spet v meni zaživeti stari Rok, grem, prižgem voščerko, odprem ozka vrata in krenem navzdol — globlje, čedalje globlje.

Sami grobovi! Ob obeh straneh ozkega hodnika v rjavi, suhi prsti sami mrtveci; grob pri grobu. Hodniki so brez konca. Križajo se, mešajo se. Troje kraljestev mrtvin je in drugo nad dru-

gim; vsako se širi na milje daleč. Potujem, potujem, potujem! Mrtvi krščanski školje, mrtvi krščanski mučenci! Moja voščena luč gori medlo v gostem zraku. Plapola. Njen arhitekci odsev pada na vsa zamerjena najzgodnejšega krščanstva, pada na napise in imena. Dostikrat hoče slabotni sijaj ugasniti. Če bi nek č pustil, da bi svečka dogorela, če bi zagnal lučco stran? ... Ali pa če bi se v grozo zbujujočem labirintu izgubil ... V temi bi hodil in hodil, blodil in blodil med vsemi temi legijami mrtvecev, dakler se ne bi do smrti izmučen zgrudil. Nato bi poklical neko ime. To ime bi tako dolgo klical, dokler bi se še moj glas čul. In to ne bi bilo tvoje posvečeno ime, ti, moj Odrašenik in Gospod; tudi ne tvoje, o sledka božja Porodnica. Tudi ne bi bilo ime moje ljube matere, ki sem zaradi nje postal to, kar sem. Bilo bi ime, ki bi bilo smrtin greh, če bi ga izgovoril; zakaj klical bi ga lahko samo z glasnim vriskanjem in glasno žalostjo, z vročo ljubeznijo in vročo strastjo.

Ne! Samo na smrtni postelji smem imenovati tvoje ime, ti ljubica mojih srečnih mladih dni.

Toda kako se je le moglo zgoditi, da se nisem vrnil s svojega velikonočnega romania pred leti in leti nazaj na grad Enno v briksenški dolini in na Platterjevo domačijo na zelenem, zelenem Vahrnu? Kako se je moglo moji materi na ljubo zgoditi to, kar se je zgodilo?

Torej pred osmimi leti ob svetem velikonočnem času sem poromal z mnogimi domačini iz

minister upošteva te okolnosti in naj poizkuša v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo najti primerno rešitev. Zahteval je nadalje, naj se dovolijo izravnana s terjatvami, ki jih imajo posamezne osebe pri državi. Finančni minister je predlog sprejel na znanje in je izjavil, da bo izdal potrebne odredbe, ker je mnenja, da je ta zahteva pravična in osnovana.

Finančni odbor je dalje sklenil, da se črtajo odredbe glede šolnine na nedržavnih šolah, tako da se te šole izenačijo z državnimi šolami. Narodni poslanec g. Mohorič je zahteval, naj se uredi vprašanje šolnine tudi na samoupravnih šolah, tako da bi se donodki teh taks prepustili samoupravam, ki vzdržujejo take šole. Odbor je naposled znižal šolnine v strokovnih obrtniških šolah za polovico.

Sklep, da se črtajo trošarine na gradbene potrebščine, je bil sprajet na predlog narodnega poslanca g. Krejčija. Namesto teh trošarin se uvede taksa, ki se bo plačevala na osnovi proračuna za zgradbe in bo znašala pol odstotka, če bo proračun znašal do 50.000 Din, en odstotek, če bo znašal do 200.000 Din, in poldrugi odstotek, če bo znašal več kakor 200.000 Din.

Finančni odbor je sklenil, da se vse zadrage, ki prodajajo svoje blago članom, in zadrage, ki prodajajo luksuzne predmete ali alkoholne pijače, izenačijo z drugimi trgovskim podjetji. Seznam luksuznih predmetov bosta sestavila finančni in kmetijski minister.

Pristojbine na račune do skupnega zneska 20 Din se ne bodo pobirale; na račune od 20 do 100 Din se bo plačala pristojbina 0.50 Din, na višje račune pa pristojbina 1 Din.

Kot uspeh naših poslancev je treba naglasiti tudi sporazum, ki je bil dosežen glede pavšaliranja davkov obrtnikom na deželi, ki v bodoče ne bodo več izpostavljeni zamotanemu postopku (vlaganju prijav, določevanju davčne osnove po davčnem oblastvu). Te ugodnosti o pavšaliranju davkov se bo lahko poslužilo 18 000 obrtnikov v dravski banovini, ki predstavljajo okrog 85 odstotkov celotnega obrtniškega stanu v Sloveniji.

Narodni poslanec g. Mohorič je razen tega zahteval, da se pri odmeri davčne osnove pri družbenih podjetjih postopa pravično. Finančni minister je glede te zahteve izjavil, da bodo v primeru nesporazuma zaradi pravilnega vpisovanja faktur v poslovne knjige vselej zaslišane tudi pristojne gospodarske zbornice. Glede davka na

Pri Vašem dnevnem delu se lahko prehtadite in pogostoma nastane iz takega „nedolžnega“ prehtajenja — resna dolgotrajna bolezen. Vsled tega vzemite takoj po prvih znakih svetovnoznane ASPIRIN tablete z Bayerjevim križem.

V. z. «JUGOFA» k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S. br. 437 od 10. I. 1934.

zgradbe v pasivnih krajih, kjer se lišni lastniki ne morejo vzdrževati od dohodkov svojih zemljišč, je finančni minister izjavil, da bo izdal odredbo, da se pri praktičnem izvajanju zakona upoštevajo gospodarske in socialne razmere prizadetega obveznika ter da se njegova davčna bre-

mena prilagodijo njegovim plačilnim sposobnostim.

S sprejetjem gori omenjenih finančnih predlogov, ki so prišli v torek na dnevni red narodne skupščine, je zagotovljene proračunsko ravnotežje in to mogel biti proračun pravočasno sprejet.

## Finančni minister o smernicah naše gospodarske in finančne politike

V zvezi s predložitvijo državnega proračuna za leto 1934./1935. narodnemu predstavništvu je finančni minister g. dr. Milorad Djordjevič podal novinarjem obširno izjavo. Dejal je med drugim:

Državni proračun za leto 1934./1935. je sestavljen v gospodarskih razmerah, ki se ne razlikujejo mnogo od razmer, v katerih je bil predložen zdaj veljavni proračun.

**Kakor oba prejšnja proračuna, kaže tudi ta politiko najodločnejšega varčevanja in prilagoditve gospodarskim težkočam.**

Po temeljitem zmanjšanju izdatkov v proračunih za leto 1932./1933. in leto 1933./1934. je

sedanji proračun v primeri s proračunom za leto 1931./1932. znižan za 3.8 milijarde dinarjev ali okroglo 30 odstotkov.

Svetovna gospodarska stiska, ki je po oceni strokovnjakov dosegla svoj višek v letu 1932., je začela proti koncu leta 1932. popuščati. Če ne bi bilo valutnih neprikljivosti v nekaterih velikih državah z neugodnimi posledicami v mednarodni trgovini in če ne bi bilo povečanja plačilne nezanesljivosti v nekaterih državah na svetu, bi se izboljšanje brez dvoma pokazalo jasneje. Čeprav leto 1933. ni prineslo odločilnega preobrata, je vendarle dovedlo do neke ustaljenosti v proizvodnji in v pomirjenju na denarnem trgu.

briksenške doline v Rim, svoji materi na ljubo. Pač so bili vsi romarji dosti pobožnejši kristjani in zato boljše ljudje kakor mojega očeta najmlajši sin. Pač dosti jih je šlo v Rim, ki niso takoj ob odhodu mislili hrepeneče na skorajšnjo vrnitev in vse je gnala vroča želja proti mestu apostolskega kneza. Ta se je hotel morda pokoriti za velik greh, oni pa se je hotel v Petrovi cerkvi zaobljubit. Toda vsakdo je hotel svoje prazno srce napolniti v Rimu z dihom nebeškega kraljestva in svojo dušo dvigniti k Bogu. Le jaz sem prišel kot pravi otrok sveta in sem hotel to tudi za vse večne čase ostati.

Po pobožni romarski navadi so na glas molili in peli psalme. Tudi jaz sem storil vse, kar so vsi drugi delali; toda moje srce je vedelo le malo tega. Premlado je bilo, preveč in prevroče je utripalo v mojih prsah in moje oči so imele preveč opravka z gledanjem in občudovanjem; zakaj — kako velik je bil svet in čudežev bogat! Kakšen je žele postal, ko smo prišli dalje v srečno Italijo! Takrat se mi je zazdela zemlja ena sama, s cvetjem okrašena, z glasovi opojena, neizmerna slavnostna dvorana, in ljudje ustvarjeni samo zato, da se pod jasnim nebom vesele življenja. Da bi zmeraj vriskal in vriskal, se mi je zdelo bolj krščansko kakor popevanje položnih pesmi. Lepa se mi je zdelo tudi misel, da stoji moja ljuba tirolska domovina s svojimi ponosnimi gorami, zelenimi gozdovi in cvetočimi poljanami kakor ovenčan, mogočen čuvaj pred skalnatimi vrati, ki vodijo v solnčno deželo, in da dovoljuje

ali pa prepoveduje vstop vanjo. Ko sem hodil po lombardski deželi vrtov, sem pogosto gledal nazaj tja, kjer vstajajo gore kakor mogočen zid; in pozdravil sem tja, kjer sta bila moj dom in moja očetova hiša z vsem, kar sem imel in ljubil. Zdaj je moj dom ves svet, moja očetova hiša Kristova cerkev; in ljubiti smem samo to, kar ni od tega sveta...

Takoj po prihodu v Italijo sem nekaj opazil: če so bili kraji, ki smo hodili skozi nje, še tako siromašni, je bila Gospodova hiša vendar imenitna palača. Mogočnost, zmoglost, gospodstvo cerkve je bilo meni, ki sem nosil v sebi dušo gospodovalca, kakor sveteče se znamenje na italijanskem nebu; zdelo se mi je, da kaže naravnost v Rim, kjer vlada ponižni zastopnik Kristov kakor posveten mogočnik.

Prišli smo.

Takoj se je lotilo moje duše nekaj kakor opojnost, kakor omtica: «Jaz sem gospodar, kralj, veličanstvo na zemlji» — so pričali rimski kamni. «Svoje uboge hlapce delam za gospodarje, svoje ponižne služabnike za kneze», mi je vse klicalo iz bogastva bazilik in z nebes cerkva, zlatega soja oltarjev tisočglasno, z močjo trobent. Zdelo se mi je, da so škofje in prelatje rimsko meščanstvo, duhovniki in menihi pa rimsko ljudstvo. V bleščočih se slavnostnih vozovih so se vozili kardinali po mestu. Ko sem videl papeža na njegovi poti k sedmim velikim romarskim cerkvam, sem zdajci razumel besede o «zmagoslavni» cerkvi. Toda najmogočnejše se mi je pokazala moč cerkve,

ko sem hodil po starem Rimu: forum in Kolosej; ko sem strmel v razvaline propadlega sveta, ki jih je krščanstvo razbilo in zdrobilo v prah.

Takoj po našem prihodu v Rim smo se ljudje iz doline Eisacka ločili. V Rimu je kar mrgolelo romarjev iz vseh dežel, tako da niso dobili v nobenem prenočišču, čeprav jih je bilo toliko, niti postelje in so morali romarji prenočevati po samostanih in pri duhovnikih. To se je primerilo tudi meni in biti mi je moralo od neba ukazano, da se temu nisem mogel upreti. Da bi ošteval to kot naključje, bi bilo preziranje najvišje volje: božji namen je bil.

Mož, ki sem mu bil dodeljen za gosta in ki bi bil moral na menj storiti nekaj velikega, je bil nemški duhovnik. Imenoval se je Sebastijan Schwarz in je stanoval, kakor so mi rekli, onstran Tibere. Ime in stanovanje, oboje sem imel na listku napisano. Tega so mi dali in me potem pustili, naj si sam poiščem svojo pot.

Ves kakor mladi gospod Rok; torej z vso veselo, močno mladostjo sem se pognal v vrtinec mesta Pija IX. Bilo mi je pri srcu, kakor da kopljem svojo sedemnajstletno dušo v upanju in hotenju po delu, ki je pač bistvo človeškega življenja. Pri tem pa sem imel oči široko odprte. To je bilo seveda potrebno; zakaj Rim ni bil majhno tirolsko mesto in v Rimu sem si moral vse ogledati, da bom doma lahko pripovedoval: na gradu Enni in — na Platterjevi domačiji.

V razkošnih vozovih so se vozile mimo mene imenitne Rimljanke. Bile so zelo lepe. In lepe so

V letu 1933. se opaža vsekakor nekoliko ozdravljenja gospodarskih prilik nasproti stanju leta 1932.

Industrijska proizvodnja se je povečala v vseh državah za okoli 10 odstotkov, za prav toliko pa tudi poraba. Brezposelnost postopno pada.

Pri vsem tem pa je gospodarsko stanje na svetu še vedno zelo resno.

Mednarodne trgovske ovire so popustile in nestalnost nekaterih svetovnih valut še vedno traja. Mednarodno gibanje kapitala je skoro čisto ustavljeno in vprašanje vojnih dolgov je ostalo nerešeno. Vse to priča, da gospodarska stiška, če tudi v nekoliko manj ostri obliki, še vedno traja ter nam nalaga najresnejšo dolžnost, da ne odstopimo od nobene točke svojega načrta gospodarske in finančne samoobrambe.

V svoji borbi proti gospodarskim težavam je vlada kakor doslej tudi pri sestavi novega proračuna smatrala

stvarno in iskreno proračunsko ravnotežje z istočasnim čuvanjem narodnega denarja za osnovno zahtevo.

Zeleti stalnost denarne vrednosti, znači hoteli tudi ravnotežje proračuna z vsemi žrtvami, ki jih teko ravnotežje neizbežno zahteva. To je bila vodilna misel pri sestavi in vpravnoteženju proračuna za leto 1934./1935., ki znaša 10.171.250.798 dinarjev, to je za 267.075.781 dinarjev manj kakor zdaj veljavni proračun. Finančni napori naše države se vidijo v pravi luči šele, če se sedanji predlog proračuna primerja s proračunoma zadnjih dveh let. Dosedanje žrtve in izjemni napori, ki so bili potrebni, so že rodili plodove. Naš proračunski položaj je zd. av. V prihodnjem proračunskem razdobju si bomo prizadevali, da dosežene uspehe ne samo obvarujemo, temveč da jih še izboljšamo.

Pri sestavi tega proračuna smo morali skrajno varčevati.

Po znatnem znižanju izdatkov, ki je bilo izvedeno že v prejšnjih dveh proračunih, obsega ta proračunski predlog nadaljnje znižanje. Proračun državne uprave znaša 6.9 milijarde in je za 75.5 milijona manjši od sedanjega, medtem ko znaša proračun državnih podjetij 3.2 milijarde in je za 191.5 milijona manjši od sedanjega. Kar se tiče osebnih izdatkov, znašajo v novem proračunu skupno s pokojninami in invalidskimi podporami

47.25 odstotka. Kakor pred letom dni je vlada tudi danes na stališču, da je bila že z zadnjim znižanjem uradniških prejemkov dosežena najskrajnejša meja za življenjski obstoj. O nadaljnjem znižanju uradniških prejemkov torej ne more biti niti govora. Prej bi se moglo govoriti o prevelikem številu državnih uslužbencev, kakor pa da se jim odvzame le ena para. Od uradniških plač se ne more nič več vzeti.

Pri odmeri stvarnih izdatkov je vlada vzela za osnovo sedanji proračun. Izvedla je splošno odstotno znižanje vseh vrst izdatkov pri vseh resorih.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je podal finančni minister podroben pregled za posamezne resore in ob koncu svojega pojasnila pojasnil stališče vlade nasproti osnovnim vprašanjem državne finančne politike. Glavna skrb je posvečena proračunskemu ravnotežju in ohranitvi stalnosti dinarja. Izdatki v novem proračunu so odmerjeni do skrajne meje, ki je nujno potrebna, da se zagotovi redno poslovanje državnega aparata. Vlada je zaradi tega prepričana, da proračunsko ravnotežje za leto 1934./1935. ni samo podano, marveč da je tudi podlaga, na kateri je zasnovan proračun, zdrava in primerna. V zvezi s prizadevanjem, da se v polnem obsegu zagotovi proračunsko ravnotežje in stalnost narodnega denarja, kar je osnovni pogoj zdravih državnih finanč.

je vlada pripravila vrsto ukrepov za omiljenje sedanjih hudih gospodarskih težav

in za oživiljenje našega celotnega narodnega gospodarstva.

V naših gospodarskih razmerah je sicer nastopila ustaljenost in majhno izboljšanje nasproti lanskemu letu, kar bi dopuščalo, da bi ostal državni proračun neizpremenjen, toda vlado pri vsem njenem delu vedno vodi prizadevanje, da se do največje možnosti spravi proračun v sklad s stvarno možnostjo. Zaradi tega je novi proračun znatno znižala. Kakor doslej bo tudi v bodoče naše geslo: Zdrav, to je stalen denar in uravnotežen državni proračun v službi urejenih javnih finanč in urejenega narodnega gospodarstva. Na tem načelu počiva celotna naša finančna zgradba. Samo s strogim spoštovanjem tega načela se nam bo posrečilo sedanje težkoče prebroditi brez večjih pretresljajev in dočakati splošno gospodarsko ozdravljenje.

živnega presenečenja sem opazoval ljudi in stvari in vselej sem si mislil: «Kaj bi Judita k temu rekla? Če bi bila Judita tu! Vrniti se moraš — z Judito!»

Zdaj sem to ime izpregovoril... Ker ga kliče moje srce vsak dan, vsako uro, na ves glas, naj bo zaklicano tudi na tem papirju, v knjigi moje bolečin polne matere. Tako sveto je postalo to ime v mojem srcu, da bi ga lahko imenoval v molitvi k najsvetejši Devici in čutil pri tem čisto srce.

Z Judito neprestano v duši, kakor bi jo bil čutil zraven sebe, sem korakal skozi Rim. Prišel sem do reke Tibere, ki sem slišal o njej že v otroških letih, ko sem bral v samostanski šoli v Novi Štifi Livija. Reka velikih Rimcev bi mi bila morala vlititi spoštovanje, zaradi vseh velikih dejanj in dogodkov, ki so se zgodili na njenih bregovih, toda — moj zeleni, divji Eisack je tisočkrat lepši kakor ta rumena, ilovnata voda. To misli namreč tudi Judita. Razločno jo slišim, kako pravi, da se ji zdi ta reka gnusna.

Poglej vendar, Judita! Mogočni okrogli stolp tamle ni stolp ali utrdba, ampak cesarski grob, Judita! Kajne — kako je ponosen? In ti in jaz, midva ljubiva vse, kar je ponosno. Ljubim tebe Judita, jaz, ki sklanjam svojo ponosno glavo samo pred Bogom, moji rajni materi na ljubo. Ti seveda ne bi mogla ukloniti svojega ponosa pred Gospodom, ljudem na ljubo. Poznam te!

## Politični pregled

V ponedeljek se je

sestala narodna skupščina,

ki bo obravnavala več zakonskih načrtov. V ponedeljek je sprejela soglasno zakon o pobijanju spolnih bolezni. Potem pa je začela razpravljati o finančnih zakonih, ki se nanašajo na izpremembe v zakonih o neposrednih davkih in o skupnem davku na poslovni promet, o davku na smece in o osvoboditvi davkov oseb z devetimi in več otroki, potem na izpremembe v zakonu o taksah, na izpremembe nekaterih členov zakona o carinskem postopku in na izpremembe v zakonu o izplačilu Vojne škode, v uredbi o sedemodstotnem investicijskem posojilu, v pravilniku o finančni likvidaciji agrarnih odpošajev v Bosni in Hercegovini in v zakonu o likvidaciji odškodnine za begovska posestva v Bosni in Hercegovini.

Sestanek zunanjih ministrov Jugoslavije, Rumunije, Grčije in Turčije v Beogradu se je končal s popolnim uspehom. Določeno je bilo končno besedilo

balkanskega sporazuma, ki bo podpisan danes v Atenah.

Balkanski sporazum bo nedvomno krepka opora za utrditev miru na Balkanu. Pariški «Temps» piše, da pripravlja ta pogodba tudi tesnejše gospodarsko sodelovanje med balkanskimi državami in obžaluje, da se ji ni priključila tudi Bolgarska.

## DOPISI

**BREGANA.** Nedavno se je vršil občni zbor Sokola, ki ga je otvoril starosta Pero Rajčević s pozdravnim govorom. Sledila so poročila posameznih funkcionarjev. Tajnik Feliks Kalin je izčrpno poročal o celotnem društvenem poslovanju. Načelnik in prosvetar Zdenko Dolinar je poročal o tehničnem in prosvetnem delu v društvu, blagajnik Feliks Kalin o denarnem stanju, a o društvenem inventarju je poročal Jakob Zbarič. Po poročilu nadzornega odbora je bila soglasno sprejeta predložena lista odbora, ki je ostala skoro neizpremenjena; starosta Pero Rajčević, namestnik Franc Aleksič, tajnik in blagajnik Feliks Kalin, načelnik in prosvetar Zdenko

bile številne žene in hčere meščanov in drugega ljudstva, ki sem jih srečal peš. Skoraj v vseh je bilo nekaj nad vse ponosnega, hodile so mimo, kakor bi bile kraljice. Vsem sem gledal predržno v obraz, kakor bi hotel videti, ali je med njimi katera, ki bi bila tako lepa kakor gospodarica Platterjeve domačije. Vendar ni bilo nobene take. V briksenški dolini je dovolj Lahov. Mi Tirolci jih ne moremo trpeti; toda jemljemo jih za hlapce, ker zahtevajo manjše plačilo kakor naši ljudje in ker niso taki požeruhi in pijanci. Z manjšim plačilom skopo varčujejo; in mnogi med njimi so že dandanes gospodarji na domačijah, kjer so nekoč služili. Moj oče je dostikrat rekel, da bo Tirolsko nekoč še laška dežela, in ne bo stala tujecev niti sunka z mečem in kragle. Seveda smo sinovi avstrijskega cesarstva zdaj gospodarji morskne kraljice, Benetk, in lepoga Trienta. Tako je moj pametni oče pač narobe prerokoval.

Od številnih Lahov na Tirolskem — na Platterjevi domačiji jih ne trpe. — sem znal že kot otrok nekaj njihovega jezika, tako da sem se zdaj v Rimu prav dobro prebil z vpraševanjem. Rekli so mi, naj grem tja, kamor drvi največja množica, pa naj bodo že pešci ali vozovi. Človeški veletok me bo zanesel najprej proti reki, potem čez njo in naposled dalje do Petrovega trga in Vatikana. Blizu obeh teh dveh krajev, bom dobil moža, ki ga iščem. Vsak otrok mi bo tam lahko pokazal pot k njemu. Kakor so mi svetovali, tako sem tudi storil; dobre volje sem pustil, da me je živi veletok nosil tja, kamor sem bil namenjen; poln

Kaj sem napisal? Da te ljubim... Kako sem smel to napisati v svojem mentškem oblačilu? Tebe ljubiti je smrtni greh. Tudi sem hotel napisati: «Ljubim te!» In ti — dobro vem — ti me zaničuješ! Ti me zaničuješ, ker sem se z dušo in srcem vdal Gospodu; ker sem oblekel to sveto oblačilo. Niti čejstvo, zakaj sem to storil, ne more omiliti tvojega zaničevanja.

Poznam te, Judita, o Judita!

Potem sem videl cerkev svetega Petra in hišo svetega očeta... Hadrijan je bil velik cesar. Njegov grob ob Tiberi je kakor skalnata gora. Toda apostol Peter, ki je bil v Rimu križan, ima grob, ki je trikrat mogočnejši od vladarjeve grobnice na bregu Tibere. Siromašno se zdi človeku mogočno poganstvo poleg tega, kar je prišlo iz Nazareta v svet; in Vatikan je vladarski grad, ki nima na zemlji para.

«Vladati, vladati, vladati!»

Ze takrat, ko sem prvič stopil na Petrov trg, sem čutil, da je vladarska oblast katoliške cerkve moč, ki je prišla od zgoraj; in zdaj se mi pogosto zdi, kakor ne bi bil postal duhovnik materi na ljubo, ampak zato, ker je moje hrepenenje po vladanju... Toda si še misliti ne smem. Saj bi bilo desetkrat hujski greh proti svetemu Duhu, kakor moja ljubezen do mlade, lepe in ponosne ženske, ki misli name samo s preziranjem. Zakaj, Judita — mene pozabiti ne moreš...

(Dalje prihodnjic.)

Dolinar, namestnik načelnika Drago Rotkvič; člani odbora: Mimi Rotkvičeva, Marija Frlanova, Josip Kalin, Milan Jelinek, Alojz Sterniša, Nikola Goršak in Stjepan Živko; nadzorni odbor: Mijo Dolinar, Anton Šetinc, Anton Verstovšek in Fric Grebner; prosvetni odbor se je sestavil takole: predsednik Zdenko Dolinar, tajnik Feliks Kalin, člani: Elvira Dolinarjeva, Mimi Rotkvičeva, Marija Frlanova; prednjaški zbor: Zdenko Dolinar, Drago Rotkvič, Milan Jelinek, Marija Frlanova in Francka Udrijeva.

**CVEN PRI LJUTOMERU.** V nedeljo 14. in 28. januarja je uprizorila četa v prostorih s. Katičke Rajhove na Moti Ganglovo dramo «Sin». Vloge so bile razdeljene takole: Lipša Matija — Slemenec, Gselmanova Rožica — njegova žena. Puconja Branko — sin Ciril, Macun Janko — sin Metod, Rusova — hčerka Tilka, Vunderlova Nežka — Helena, Vunderl Matej — Slak, Rajhova Katika — hčerka Slakova, Rajh Dušan — dr. Trdina, Lah — orožnik. Režijo je vodil Vunderl. Igralci so rešili svoje naloge prvovrstno kljub temu, da je ta drama zelo težka. Sokolski četi na tem lepem uspehu priskrbeno čestitamo.

**ČEPLJE PRI ČRNOMLJU.** V nedeljo 28. januarja je priredila gasilska četa v šolskih prostorih veseloigro «Prisego ob polnoči» s pomočjo igralcev gasilske čete iz Dolenje Podgore. Igralo se je v prid naši četi, ki se priskrbeno zahvaljuje za obilno udeležbo. Tudi igralcem najlepša hvala za lepo podano igro. Posebna zahvala pa gre g. Petru Molču, poveljniku gasilske čete iz Dolenje Podgore, ki je požrtvovalno sodeloval pri igri.

**DORNOVA.** Na svečnico popoldne je prvič nastopila naša sokolska četa na deskah. V režiji br. profesorja Igoiča je uprizorila Golarjevo tri-dejanko «Vdovo Rošlino». Igralci so svoje vloge dobro obvladali. Posebno se je odlikovala Rošlinka, čeprav je prvič nastopila na odru. Tudi drugi igralci so igrali prav dobro, za kar se je zahvaliti režiserju profesorju Igoiču. — V nedeljo 11. t. m. pa priredi četa pustno zabavo v Ratkovih gostilniških prostorih. Vabljeni!

**KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU.** Sokol je imel 14. t. m. letni občni zbor ob navzočnosti lepega števila članstva. Med važnejšimi prireditvami preteklega leta so bili akademija 1. decembra, Miklavžev večer in Silvestrovo s čajanko. Vse te prireditve je spremljal lastni tamburaški zbor. Nova uprava je v glavnem ista razen načelnika, ki je postal br. Golar, podnačelnice, ki je s. Re-

pova, in knjižničarke, ki je s. Kosijeva. — 11. t. m. bo uprizoril dramski odsek veseloigro «Rodo-ljub iz Amerike». Uprizoritev bo pri g. Hanžekoviču popoldne ob 17. uri. Vabimo vse prijatelje sokolstva.

**LJUTOMER.** Podružnica Sadjarskega in vrt-narskega društva v Ljutomeru vabi člane in prijatelje sadjarstva na predavanje sreskega kmetiskega referenta g. Žnidariča, ki bo v nedeljo 11. t. m. po osmi maši v deški šoli. Govoril bo o novih zatiralnih sredstvih, o gnojenju, sajenju in obrezovanju sadnih dreves. Pridite v obilnem številu, ker je umno sadjarstvo najbolj hvaležna panoga kmetijstva.

**MALA NEDELJA.** V nedeljo 11. t. m. ob 15. uprizori sokolska četa v Društvenem domu burko «Maks v škripcih». Po predstavi ples in maškera-da. Najlepša maska bo nagrajena! Dvorana okrašena in zakurjena. Vabljeni!

**MORAVČE.** Poročil se je prejšnji teden posestnik g. France Ravnikar z gđc. Frančiško Malinovo, oba iz Zaloga pri Moravčah. Vrlemu ženinu, ki je naročnik «Domovine» in občinski odbornik, in njegovi blagi nevesti želimo obilo trajne sreče in zadovoljstva. Na mnoga leta!

**MOZIRJE.** Na pustno nedeljo 11. t. m. nas posetijo igralci in tamburaši iz Št. Andraža, ki uprizorijo ob 15. uri v dvorani gosp. Majerholda komedijo v treh dejanjih «Scapinove zvijače», delo znamenitega francoskega pisatelja Moliéra. K predstavi vladno vabljeni vsi Mozirčani in sosede, da tako dokažete nasproti vrlim Šent-andražanom gostoljubnost in spoštovanje in da bodo odnesli od nas najboljši vtisk. Torej v nedeljo popoldne vsi k Majerholdu!

**SENOVO.** Iz naše kotline se čuje glas v časopisih bolj redko. Res v današnjih hudih časih tudi ni česa razveseljivega poročati. Poleg velikega števila brezposelnih in siromakov v naši okolici prihajajo še procesije tujih brezposelnih. Naši ljudje potrpežljivo prenašajo to težavno življenje in gledajo z obupom v bližjo bodočnost. — Poleg občinske uprave skrbijo za siromake tudi prosvetna in dobrodelna društva. Bolje bi bilo za dopisnike klerikalnih listov, da bi se vsej dobrodelnosti pridružili po svojih močeh, kakor pa da samo govorijo in pišejo o bedi ljudstva. Od tega nihče ničesar nima. Ali ne bi bilo bolje, da bi po krščanskih načelih pomagali svojim bližnjim v bedi na tak način, kakor to delajo na Senovem Sokol, Narodna odbrana, krajevna zaščita dece in mladine in II. rudarska skupina? V naši veliki



**Panflavin**

Občuditeje in zavidajo ga.

a ne radi njegovih elegantnih oblek, peč pa zato, ker je previden in nosi Panflavin pastile vedno s seboj. Obvarujejo ga pred nalezljivostjo prehlajenja. Imajte tudi Vi pri sebi vselej

Panflavin pastile.



Oglas je registriran pod S br. 21.781 z dne 29. novembra 1932.

občini je število brezposelnih, siromašnih kočarjev s kopico otrok in ubožcev res izredno veliko. Tega se občinska uprava tudi zaveda in hoče s pomočjo višjih oblastev izvesti obsežnejša javna dela, da bi imeli ljudje zaslužek, čeprav skromen. Načrti so gotovi in denar bo prihajal iz bednostnega sklada in državne podpore. Oblastvo upošteva vedno v prvi vrsti našo veliko občino Rajhenburg. Vsa javna dela se bodo vodila pod nadzorstvom sreskega cestnega odbora pod

Soteščan:

4

## Dedinja grajskih zakladov

«Strel, ki tiči najbrž v srečo, je drugačen kakor iz pištole... Samomor je popolnoma izključen... Pištola je podtaknjena...» Strel je iz puške...»

«Zavraten umor!» je obveljato končno mnenje.

Sodnik je zbral bariče ter jim rekel: «Temu dogodku moramo posvetiti vso pozornost. Morila moramo izslediti, čeprav se zavija v krilo teme... Morda se bo oglasil kdo, ki je čul streljanje...»

Biriči so se razkropili. Iskali so sledi za morilcem, a zaman je bilo vsako prizadevanje. Zločinec je neopaženo pobegnil. Izbral si je pripraven prostor in pogodil čas, ko ni nihče slišal streljanja.

Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico in ponovno preiskavo. Strel ni bil iz pištole, marveč iz lovske puške.

«Kdo jo je sprožil?» je nastalo vprašanje. «Ali nalašč ali iz maščevanja? In prav tukaj v bližini grajske pristave!»

«Nekdo ga je zamenjal z oskrbnikom...» je uganil vratar Simon, česar mu pa drugi niso potrdili.

«Morda je ta dogodek v zvezi z njegovo zadevo...»

Preiskovalni sodnik je stal zamišljen pred novo uganko.

7.

Vratar Simon je bil v svoji službi vesten in natančen. Podnevi je nadziral blapee in tlačane, ponoči pa je čuval pristavo. Kadar se je naveličal kretanja okrog poslopja, se je umaknil v svojo sobico, ki je bila ob glavnem vhodu. Tukaj je slonel in dremal; njegovo bučno uho pa je slišalo tudi v spanju, kaj se godi kraj njega.

Neke temne noči ga je predrnilo bolešno ječanje. Hitro je bil pokoncu in odprl je okno.

Stokanje je prihajalo iz podstrešja. Vratar je zavihal rekave. Njegove kratke roke so bile močne ter niso rače izpustile, kar so zgrabile. Hoja mu je bila gibčna in lahka.

Klicanje se je ponovilo. Simon je zaslučil nevarnost. Kar brez luči jo je ubral po stopnicah. Kakor bi trenil, je bil v podstrešju pred sobico, odkoder so prihajali ženski glasovi.

Vrata so bila zaklenjena, ni jih mogel odpreti. In vendar se je mudilo. «Pomagajte!» klic je bil čedalje slabotnejši.

Simon je hotel pomagati. Krepko se je upri v vrata ter jih odrinil. Čul je pojemajoče hropenje.

«Kdo si? Kaj delaš? se je zadržal in planil k postelji, kjer je ležala mladenka.

«Davi me... umoriti me hoče...» je omagovala.

«Kje je? Kdo je tukaj?» Vratar ni videl nikogar, slišal pa je, da se je nekaj premaknilo.

Zamahnil je z rokami in zgrabil nekoga, ki se mu je spretno umikal. Sledil mu je do vrat, kjer

ga je vrgel na tla ter ga potegnil nazaj na sredo sobe. Tu mu je pokleknil na prsi; hotel ga je oslabiliti, da bi ga laže spravil na dvorišče. Tam dobi mu bo posvetil v obraz; mikalo ga je izvedeti, kdo mu je ušel skozi vrata. Morda bi ga poznal po glasu, a neznanec ni hotel govoriti.

Na postelji se je zvijala deklica v silni grozi. Vratarju so se nekoliko zrahljale pesti; hotel se je skloniti k mladenki ter ji pošepniti nekaj na ušesa.

Nasilnik je opazil priložnost. Izmuznil se mu je z močnim sunkom.

«Stoj!» je kričal Simon za skrivnostnim neznanecem, a ubežnik je bil že na hodniku.

Spodaj na stopnicah mu je spodletelo. Brž pa se je pobral in hitel na dvorišče proti glavnemu izhodu. Velika železna vrata so zapirali močni zapahi. Iskal je stranska vrata, toda Simon mu je bil vedno za petami. Tujec ni utegnil, da bi jih bil odprl. Naposled je po obupnem bežanju preskočil obzidje tam, kjer je bilo najnižje. Tudi Simon se je pognal za njim, a ga ni mogel dohiteti. Napadalec je izginil v temo. Zasedovanje je bilo otežkočeno, ker ni videl, kam jo je popihal.

Mimo pristave je držala cesta v bližnje mesto. Razdrapani kolovozi so vodili v gozde, steze pa v bližnje vasice, raztresene krog in krog po dolini.

Simonu ni bilo prijetno, ker mu je ušel neznanec. Zdaj ne bo imel ničesar pokazati. Tototen sam nase je gledal v temo kakor človek,

predsedstvom g. dr. Drnovška. Vsa javna dela se bodo vršila v odsekih. Prosimo pa vse oddolžne činitelje, da se vse priprave izvrše čimprej, ker je beda dosegla že vrhunec.

**SV. LENART V SLOVENSkih GORICAH.** V soboto dne 27. januarja se je vršil v Sokolskem domu redni občni zbor Sokola. Zbora se je udeležilo 75 članov, članic in naraščaja. V uvodu je pozdravil starosta br. dr. Gorišek prisotnega župnega prosvetarja br. Lintnerja. Nato se je spominjal v toplih besedah umrlih bratov dr. Tavžlja in Potrča. Iz poročil funkcionarjev sledi, da šteje društvo 216 pripadnikov. Telovadečega članstva, naraščaja in dece je bilo 121. Prednjaški zbor šteje devet članov. V društvu delujejo prosvetni odbor in dramski in pevski odsek. Strokovna knjižnica ima 629 knjig, zabavna pa 596. Društvo se je udeležilo vseh telovadnih nastopov svojih čet v okrožju. Avgusta se je vršil okrožni zlet pri Sv. Lenartu. S tem zletom je bila združena proslava 25letnega društvenega obstoja. Župne razstave ob priliki Mariborskega tedna se je udeležilo naše društvo z lepo zbirko fotografij, značk, diplom in tako dalje. Pri volitvah je bil v celoti izvoljen stari odbor z br. dr. Goriškom na čelu. Nato se je vršila svečana zaobljuba na novo sprejetih članov in članic. Po končanem dnevnem redu je pozdravil zbor kot župni odposlanec župni prosvetar br. Lintner in imel prav zanimivo predavanje. K sklepu je brat društveni prosvetar v kratkih besedah orisal 25letno požrtvovalno društveno delovanje našega br. staroste in načelnika. Ves občni zbor je pokazal, da vrši naše društvo prav uspešno svojo narodno in vzgojno poslanstvo ob naši severni meji.

**SV. MARJETA NIŽE PTUJA.** Na svečnico je spet prišel k nam g. Nardin Jožko, živinozdravnik iz Ormoža. Tokrat je predaval gojencem o kopunjenju. Poleg rednih 35 fantov iz kmetijske nadaljevalne šole je pazljivo sledilo predavanju še 22 gospodarjev, med katerimi so bile tudi ženske. Preden je začel praktično izvrševati kopunjenje, je v poljudnem govoru opisal prednosti kopunov posebno od štajerske pasme, opozoril na pravilno izvrševanje, na razne priprave in opisal instrumente, ki jih je sam izpopoiznil. Dotaknil se je tudi kastriranja pri svinjah, kar dosedaj ni bilo v navadi. Nato je vzorno izvršil operacijo na petelinih, med katero je govoril o vseh možnih primerih neuspešnega kopunjenja in o jetiki, ki jo je bilo opaziti pri nekaterih petelinih. Uspešno kastriranih je bilo 12 petelinov. Zani-

manje za ta predmet je bilo veliko, le instrumentov nam primanjkuje. Zato se naproša oblastvo, da nas pri tem podpre.

**ZGORNJA POLSKAVA.** Krajevna organizacija JNS je imela 28. januarja redni občni zbor. V odbor so izvoljeni: Avgust, Smerdu, Karol Poherc, Jožef Rainer, Mirko Kappel, Anton Hrastnik, Anton Lah, Pavel Pivec, Franc Pivec, Jožef Rodič, Anton Opravš in Anton Kopše. Organizacija ima 65 članov in se prav lepo razvija.

## GOSPODARSTVO

### Tedenski tržni pregled

**ŽIVINA.** Na zadnjem mariborskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: voli debeli 3.50 do 4, poldebili 2.75 do 3.25, voli za rejo 2.25 do 3.25, bikji za klanje 2.75 do 3.50, krave za klanje debele 2.25 do 3.25, plemenske 1.75 do 2.25, klobasarice 1.50 do 2, molznice in breje krave 2 do 2.50, mlada živina 3 do 4 in teleta 4.50 do 5 Din. Cene mesa: volovsko meso I. vrste 10 do 12, II. vrste 6 do 8, meso bikov, krav in telic 4 do 7, telečje meso I. vrste 10 do 15, II. vrste 10 do 12, sveža svinjina 10 do 16 Din kilogram.

**VINO.** Vinska kupčija je pri vinskih trgovcih precej mlačna. Nekoliko bolje se razvija pri vinogradnikih. V zadnjem času se je prodalo nekaj vagonov manj močnega vina po 3 do 4 Din, a za finejša dražja vina še ni pravega zanimanja in vse čaka na morda boljši razvoj kupčije proti pomladi. Po dosedanjih zalogah na Dolenjskem, v Beli Krajini in po Štajerskem sodeč utegnejo cene pomladi nekoliko porasti, ako ne nastopijo posebne okolnosti glede na denarne težkoče. Zato se dobijo navadna nova bela, bolj kislina vina po 2.80 do 4 Din, boljša po 4 do 5 Din, medtem ko se zahteva za nova čisto prevrela in stara sortna vina 6 do 8 Din. Črnine in cvički pa imajo svojo posebno ceno od 5 Din navzgor.

**HMEJLJ.** Na nürnerškem hmeljskem trgu so se v zadnjem času cene pri živahnem povpraševanju in prometu dvignile. Hallertauski hmelj se plačuje po 200 do 235 mark za 50 kg, spaltski po 250 mark, tettnanski po 255 mark in gorski po 195 mark. — V Savinjski dolini se plačuje hmelj po 48 do 50 Din za kilogram.

### Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem se prišteje še premija 28.50 %):

- 1 nizozemski goldinar za 23.04 do 23.16 Din;
- 1 nemško marko za 13.50 do 13.69 Din;
- 1 angleški funt šterling za 175 do 176.60 Din;
- 1 ameriški dolar za 35.52 do 35.81 Din;
- 100 francoskih frankov za 225 do 226 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 169 do 170 Din;
- 100 italijanskih lir za 301 do 305 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klinkingu po 8.95 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 287 do 2.9 Din.

### Sejmi

- 12. februarja: Motnik, Radohova vas;
- 13. februarja: Kamnik;
- 14. februarja: Sevnica, Zalec, Semič, Dob, Dolnja vas, Smartno pri Litiji, St. Lambert, Zerovnica, Ponikva, Dobrova, Razdrto, Sava, Središče;
- 15. februarja: Bogojina, Velenje;
- 16. februarja: Ljutomer, Veliki Cirknik;
- 17. februarja: Boštanj.

### Kratke vesti

— **Ljubljanska dražba kožuhovine se ponovi** 5. marca. Letošnja januarska dražba «Divje kože» je dosegla za dobro blago dosti višje cene, kakor so bile one, dosežene v prosti prodaji. Kdor ima kožuhovino, naj jo takoj odprešlje na naslov «Divja koža», Ljubljana, velesojem. Tisti pa, ki kož še nimajo pripravljenih, naj čimprej neobvezno sporoče, koliko in katere vrste krzna nameravajo poslati na dražbo.

## DOMAČE NOVOSTI

\* **Prosvetni tečaj za kmečke fante.** V ponedeljek popoldne je bil v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani otvoren prosvetni tečaj Zveze kmečkih fantov in deklet. Udeležuje se ga okrog 50 fantov iz raznih krajev banovine. Tečaj je s kratkim nagovorom otvoril predsednik zveze g. Kronovšek in v svojih nadaljnjih izjavah naglašal pomen novega časa, ki stavlja na sodobnega

ki je izkopal zaklad, pa se mu je spet pogreznil v zemljo.

Tedaj so se začule stopinje. Simon je poslušal. To ni bil samo eden — več ljudi se je bližalo pristavi.

Hitro se je umaknil na dvorišče in zapahnil vrata. K oknu, ki je gledalo na cesto, se je postavil na stražo. Luč je postavil pred sebe na mizo.

«Odprite!» Nekdo je potrkal na vrata.

«Kdo je?» je vprašal Simon.

«Možje postavte. Tukaj moramo izvesti preiskavo...»

Cuvar se ni upiral. Spoznal je biriče mestnega sodišča. Vstopili so trije, oboroženi od nog do glave.

Stoje, tako je bilo ime nadzorniku, je bil v službi strog in natančen. Hitro je izprašal vratarja, ali so mu znane vse razmere na pristavi.

Simon je prikimal komaj vidno.

«Tukaj je neka deklica, o kateri je Bunc pripovedoval sodišču», je omenil nadzornik.

«Pa ni utajil?» se je čudil Simon.

«Vi pa o tem ničesar ne veste?»

«Vem, toda...» Vrtar se je bal zamere.

«Povejte mi brez odloga, kje je tista deklica, je zahteval nadzornik. «Pokažite nam njeno skrišališče.»

«Rad vam ustrezem. Toda rešite jo, zakaj smili se mi, sirota...»

«Ali veste, kako je prišla semkaj?»

«Ne vem. Našel sem jo šele pred nekaj dnevi... Ako bi ji jaz ne donasal hrane, bi bila revica že umrla od lakote in žeje...»

Na dvorišču je nastalo ječanje. «Je že tukaj!» jih je opozoril Simon. «Nekdo jo je zavrtno napadel, zato sem ji odprl vrata. Siroti strežejo po življenju.»

«Kdo jo je napadel?» je zanimalo biriča.

«Pravkar je pobegnil... Nisem ga mogel poznati...»

Ihtenje je bilo že prav blizu. Pred izhodom je čepela deklica, blede ko zid in vsa obupana. Komaj se je še držala pokoncu.

«Ali ste prišli pome?» se je bridko vradostila. «Tukaj ne morem več ostati... Nekdo me je hotel umoriti...»

«Kdo pa ste?» jo je nagovoril Stojce, nadzornik biričev.

«Nečakinja pokojnega graščaka Roberta... Ime mi je Gizela...»

«Kdo naj bi prišel po vas?» je poizvedoval nadzornik. «Vam je kdo obljubil?»

«Obiskal me je prijatelj mojega zaročenca. Obljubil mi je, da se bo boril za moje pravice. Dokaze, katere nabira, bo predložil sodišču...»

Biriča sta se spogledala. «Zorman je bil tukaj», je rekel eden izmed njiju.

«Ne vem, kdo je bil, ker je bila tema...»

«Zorman je bil», je ponovil birič in hotel povedati, kaj se mu je pripetilo. Nadzornik mu je odmignil s svarečim pogledom.

Deklica je ostala pri vratarju, ki ji je priškrbel tople jedi, da bi se okrepčala. Biriči so medtem preiskali podstrežno sobo. Ko so se vrnili, so Gizelo ponovno izpraševali. Pripovedovala jim je venomer o nekem človeku, ki se ji je prikazal kot rešilni angel. On se bo boril za njeno pravico.

«Tistega gospoda ni več tukaj», je dejal nadzornik. «Prišli pa smo mi, da vam povedemo iz ječe. Dovolj ste trpeli za pravico, katere vam nihče ne more odreči.»

Mladenka je bila vsa srečna spričo nagie rešitve. «Tistemu gospodu je vse natanko znano», se je osrečevala. «In pri sodišču ima veliko veljavo.»

«Pojdimol!» je odredil nadzornik. Biriča sta prišla deklico za roko. Bila je prepričana, da je zmagača pravica.

8.

Sodišče je zasliševalo obtožence s strogo natančnostjo. Tako je zapovedal knez Julijan na zahtevo nove članice svojega dvora. Govorice, ki so se širile o njej po okolici, je hotela hitro za-dušiti. Obenem je bilo treba odpraviti najhujše nasprotnike, odkoder je prihajala nevarnost.

Oskrbnik Bunc in preganjana nečakinja sta se našla na zatožni klopi. Lažna dedinja je hotela ubiti dve mubi z enim udarcem. Šlo je predvsem za Gizelo, Bunca je bilo treba le temeljito ostrašiti.







\* **Nevaren vlomilec.** Pred dnevi smo poročali, da je bil v Ptujju aretiran Martin Mlakar iz Skorbe zaradi suma sodelovanja pri vlomih z Lamprehtom. Pri preiskavi pa se je izkazalo, da je Mlakar nedolžen. S tem našo prvotno vest popravljamo.

\* **Zalostna posledica voglarjenja.** Nedavno so v veselju razpoloženju prepeljali na Stolnarjev dom na Lešnici pri Novem mestu novo gospodinjstvo iz ugledne Vrtačičeve hiše na Zihovem selu. Ženitovanjsko veselje pa je imelo žalosten konec. Vzrok je seveda nesrečni alkohol. Vrtačič je znan kot varčen in skrben gospodar in so pričakovali fantje pred hišo, da bodo še prav posebno dobro postreženi. Ker je bila obenem poroča tudi pri sosedu, so nekateri objestneži le preveč glasno izražali sodbo o dobri in slabi pijači. Vrtačiča je to razburjalo. Še potem, ko so svatje odšli na Lešnico, ni bilo ponoči miru okoli njegovega doma. Okrog polnoči je šel napajat Vrtačič konja v Krko. Zaradi varnosti je vzel puško s seboj. Sin Jože je slišal ropot okoli hiše in šel je gledat za očetom, ker se je bal, da se mu ne bi kaj zgodilo. Zaslišal je očeta, ki je stal pri hlevu in kričal: «Tri korake stran, sicer ustrelim!» 27letni posestnikov sin Anton Turk iz Dolenje vasi je slišal, kakor pravi sin Jože, proti hlevu z batino v roki. Vrtačič je ustrelil najprej v zrak, z drugim strelom pa je pogodil Turka. Obstreljeni se je obrnil, napravil nekaj korakov in se zarudil. Njegovi tovariši so ga pobrali in odnesli k sosedu Blažiču, da bi ga prepeljali v bolnišnico, pa so ugotovili, da je že mrtev. Po izjavi Vrtačičeve družine so še po tem žalostnem dogodku silili razkačeni fantje v hišo in razbijali po oknih in jih nekaj popolnoma razbili. Vrtačiča so orožniki aretirali.

\* **Drzen vlom v tvornico na Polzeji.** V noči na 1. t. m. so neznan storilec vlomili v tiskanjsko tvornico na Polzeji ter odnesli 23.000 dinarjev, 405 francoskih frankov, 210 holandskih goldinarjev, 100 švicarskih frankov, 199 dolarjev, 750 lir, 159 ducatov ženskih nogavic in browning znamke «Walter».

\* **S krampom po glavi.** V noči na 3. t. m. je neki Šabeder Franc iz Kicaria napadel in s krampom po glavi udaril 21letnega kočarskega sina Bezjaka Simona iz iste vasi. Nevarno poškodovanega Bezjaka se prepeljali v ptujsko bolnišnico.

\* **Vlom v Zgorajih Pirničah.** V hišo gostilničarja Ivana Raka v Zgorajih Pirničah pod Šmarno goro je vdrl v večernih urah neznan dolgooprstnik ter v spalni sobi preteknil vse omare. Odnesel je 2500 Din gotovine, več moških in ženskih zlatih prstanov, nekaj zlatih verižic in zlato zapestnico.

\* **Požig iz maščevanja.** Nedavno ponoči sta dva neznanca prihitela v Zagerju do skladišča podjetnika Nikole Pavliniča, izpraznila dve steklenici petroleja na les, zažgala in se jadrno odstranila. Videl ju je samotni stanovalc z okna svoje hiše. kmalu je nastal silen ogenj, zajel skladišče, kjer je bilo shranjenega nad dva vagona suhega lesa, uničil drva strank, požgal in udušil čez dvajset kokoši in prav toliko zajcev. Še preden so se ljudje prav zavedli, da je požar. V nevarnosti je bil avto občinskega blačajnika; k sreči se je pravočasno zbudil g. Pavlinič, ki je dal potegniti avto iz garaže in odstraniti iz delavnice, ki je že začela goreti, nekaj predmetov. Medtem je prihitela motorna brizgalnica. Prihiteli so tudi gasilci iz Kotredeža. Vročina je bila tako velika, da so morali oblitavati tudi šipe bližnjih dveh viš. Orožniki iščejo požigalca in je upati, da ju bodo kmalu izsledili.

\* **Smrtna nesreča pri nakladanju drv.** Te dni so Petkovi iz Knezdola nalagali v Gabrskem smrekove hlode na voz, da bi jih zapeljali k rudniku. Na mrazem snegu je med dviganjem zdrknilo 20letnemu Jakobu Petku, bratu gospodarjevemu, in hlod ga je z vso silo udaril za vrat. Poklicali so takoj reševalni avto, ki je poškodovanca prepeljal v bolnišnico, a ni bilo noocene pomoči več.

\* **Ciganski obisk.** V hišo posestnika Vladimira Vrhovnika v Tunjicah so se vtihotapili v kratki odsotnosti domačih dva cigana in ciganka. V naglici so prebrskali vso hišo in iztaknili nad vrati

rutico v kateri je bil zavezan denar. Odnesli so 760 Din, nato pa pobegnili proti Komendi.

\* **Navihani slepar.** V stanovanje krojaškega pomočnika Koprivška v Počmilju pri Blagovici je stopil te dni kakih 24 let star neznanec, ki se je predstavil za krojaškega pomočnika z listinami na ime Alojzija Jazbinška. Pod spretno pretvezo je izvalil od Koprivška kolo znamke «Sultan». Ker domači niso bili dovolj pazljivi, je ukradel še površnik sivkaste barve, rjave čevlje in nekaj drugih predmetov. Neznanec je najbrže listine kje ukradel.

\* **Vlom.** Posesniku Šumenjaku Martinu iz Gorišnice je bilo vlomljeno v vinskičarsko poslopje v Gruškovecu, odkoder so vlomilci odnesli škropilnico, razno kuhinjsko in porcelanasto posodo in nekaj živil. Orožniki so tatu na sledu, ker ga je izdala škropilnica.

\* **Z nožem v prsa.** Alojzij Schneberger, sin kočarja, in Ivan Gomza, posestnikov sin iz Kicaria, sta se v pijanosti sprla, pri čemer je Gomza žepni nož zasadil prijatelju v desno stran prsi in mu prizadel hudo rano, da so morali ranjenca takoj prepeljati v ptujsko bolnišnico.

\* **Konjska kupčija s ponarejenimi bankovci.** Pred dobrim tednom se je pojavil v obmejnih krajih italijanski konjski trgovec, ki je razdelil med svoje nakupovalce večje število tisočakov za nakup konj, ki naj bi se izvozili v Italijo. Takšen nakupovalec je tudi Turšič Ivan z Rakaka, ki je na zagrebškem sejmu kupil od Blažiča iz Rigoneev par lepo rejanih konj za 5000 Din. Blažič je kupil s tem denarjem drugi par konj in jih odgnal domov. Pozneje se je izkazalo, da so tisočaki ponarejeni. Oblastvo je denar zaplenilo. Le hitremu postopku oblastev se je zahvaliti, da je bilo vzpostavljeno prvotno stanje posesti. Kupca in oba konja so namreč še pred mejo prestregli. Krivci so aretirani.

\* **S požigom sta hotela priti do denarja.** Pred novomeškim malim senatom sta se morala zagovarjati zaradi požiga 37letni Jožef Schauer, oženjen posestnik, in 27letni Janez Brinskele, oženjen kolar, oba iz Poljan pri Toplicah. Obtožnica jima je očitala, da sta zažgala 20. oktobra lani zidnico, last obtoženca Schauerja, z namero, da bi dobila zavarovalnico 4000 dinarjev. Jože Schauer pa je bil poleg tega še obtožen, da je 20. maja l. 1929 zažgal svoje zavarovane stavbe: skedenj, hlev, šupo in dva svinjeka z isto namero. Zavarovalnica mu je res tudi izplačala 12.000 dinarjev. Dalje je enakomerno povzročil požig tudi na tuji imovini Marije Höferleve, ki ji je zgorelo gospodarsko poslopje. Sum je padel na Schauerja zlasti zaradi tega, ker je bil zaradi prevelike zapravljenosti preklešan. Ker je bil usodnega dne na Schauerjevem domu tudi so-obtoženev Janez Brinskele, so tudi tega osumili, da je sodeloval pri požigu. Janez Brinskele je pred sodiščem priznal, da ga je Schauer z obljubo nagrade pregovoril k požigu zidnice, ki je bila v Gorici pri Poljanah. Prav tako je Schauer priznal to dejanje, a zanikal je požig leta 1929. Jože Schauer je bil obsojen na tri leta strogega zapora in na 1000 Din denarne kazni, a oproščen je bil obtožbe, da je leta 1929 zažgal svoja gospodarska poslopja. Janez Brinskele je dobil eno leto strogega zapora in 500 Din denarne kazni.

\* **Vlom v gostilno.** V noči na četrtek so obiskali predrzni svedrovc. Balantovo gostilno v Kapucinskem predmestju v Škofji Loki in napravili lastnici gospe Gulzjevi prav znatno škodo. Tatovi so se prikradli v hišo od desne strani, z železnimi drogami nato skrivili in odstranili železje pri oknu, ki jim je zapiralo pot, potem pa so se vtihotapili v gostilno in sosednjo sobo, kjer so temeljito zagospodarili. Odprli so vse predale in miznice ter pretaknili sploh vse kotičke. Pobrali so za okoli 70 Din čokolade, dva para gojzterjev, dve bonbonieri, nekaj manj kot 235 Din gotovine, več litrov vina, klošuk in damski plašč. Vlomilci so se morali počutiti v gostilni neverjetno varni. Pojedli so več jaje, ki so jih našli slučajno na mizi in spravili nekaj drugih jedi. Tudi s pijačo so se okrepčali in nato brez sledu izginili. Vlomilci so morali priti v gostilno, kakor

sodijo domači, v prvih jutrnjih urah. Slišal jih nihče. Vlom je bil takoj naslednje jutro prijavljen orožnikom, ki so pričeli preiskavo. Storiteli niso pustili za seboj nobene druge sledi kakor stopinje v snegu. K Balantovim je bilo že večkrat vlomljeno. Vse kaže, da vlomilci niso daleč.

\* **Neznanci so vlomili v trgovino Kristine Herčišve v Slovenji vasi.** Blaga je zmanjkalo za 12.000 Din. Vlomilci so prišli v trgovino na ta način, da so izrezali šipe na oknu in zlezli skozi v notranjost.

## IZ POPOTNIKOVE TORBE

DVA LEPA ZBORA JNS V CELJSKEM SREZU.

Celje, februarja.

Na svečnico je bil redni občni zbor občinske organizacije JNS v Št. Petru v Savinjski dolini. Predsednik g. Ivan Srebotnjak je predvsem pozdravil narodnega poslanca g. Ivana Prekorška, predsednika sreske organizacije JNS g. dr. Ernesta Kalana in sreskega veterinarja g. Šribarja. Po poročilih funkcionarjev je narodni poslanec g. Ivan Prekoršek obširno poročal o raznih gospodarskih in političnih vprašanjih ter se je zlasti temeljito bavil z novo uredbo o zaščiti kmetov in uredbo o javnih delih.

Po njegovem, z odobravanjem sprejetem poročilu je govoril predsednik sreske organizacije g. dr. Ernest Kalan o delu JNS v smeri utrditve narodne in državne misli v širokih slojih naroda. Tudi to poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem.

Pri volitvah je bil izvoljen dosedanji odbor z g. Ivanom Srebotnjakom kot predsednikom. Občnemu zboru je sledilo zanimivo predavanje sreskega veterinarja g. Šribarja.

Istega dne popoldne je bil občni zbor občinske organizacije JNS v Škofji vasi v gostilniških prostorih g. Medveda. Zborovanje je otvoril predsednik organizacije domači župan g. Josip Kožuh, ki je lepo poročal o delovanju in stanju organizacije. Sledilo je poročilo tajnika, šolskega upravitelja g. Ernesta Tirana, ki je dodal še razne misli in nasvete za poglobitev dela. Zatem je narodni poslanec g. Ivan Prekoršek poročal o delu narodne skupščine, posebno o zakonih in uredbah gospodarskega in socialnega značaja in o nameravanih javnih delih, ki bodo prav za ta okoliš posebnega pomena. Za njim je govoril še predsednik sreske organizacije g. dr. Ernest Kalan. Nato se je razvila živahna razprava. Oba poročevalca sta dajala potrebna pojasnila zlasti o trošarinah in o uredbi glede zaščite kmetov. Predsednik občinske organizacije g. Kožuh je z obširno utemeljitvijo predlagal zaupnico in toplo zahvalo narodnemu poslancu g. Ivanu Prekoršku za njegovo požrtvovalno delo, za katero mu je posebno hvalo dolžna prav občina Škofja vas. Izvajanja gospoda župana in njegov predlog so bili sprejeti z iskrenim pritrujevanjem.

Pri volitvah je bil izvoljen odbor, v katerem so zastopane vse vasi te obširne občine. Odboru predseduje kakor doslej župan g. Josip Kožuh.

## VELIKO MLEKARSKO ZBOROVANJE V KRANJU.

Kranj, februarja.

Prostorno dvorano Prosvetnega doma je v ponedeljek k občnemu zboru Zveze gorenjskih mlekaru napolnilo več sto gorenjskih zadržnikov. Zborovanje je otvoril načelnik g. Lovro Novak, nato pa pozdravil zborovalce sreski načelnik gospod dr. Ogrin.

Na zborovanju je med drugim predaval banovinski referent za mlekarstvo gosp. Pavlica o mlekarskih zadržnih. Grajal je zadržne razmere v savski banovini, kjer je kmet prisiljen prodajati mleko zasebnim mlekarom po 60 do 70 par za liter. Na več zgledih je pojasnil, kako drago je za državljanse zadržništvo, če se izvršuje bolj na papirju kakor dejansko med narodom. G. Novak je ostro bičal hudo zlo prekupčevanja, ki uničuje kmeta, pa tudi uporabniku ne koristi,

ker je že samo na sebi osnovano na nezanesljivi podlagi. Nato je predaval sreski kmetijski referent g. Sustič o travništvu in o živinoreji glede na mlekarstvo. O delovanju združenih gorenjskih mlekarov je izčrpno poročal g. Zupan. Iz poročila je razvidno, kakšnega pomena je združenje mlekarov v eno samo skupino, saj se je rešila pocenila od 50 na 26 par pri litru.

Zborovalci so soglasno sprejeli več resolucij, ki so jih odobrile tudi podružnice Kmetijske družbe, sreski kmetijski odbori in javno zborovanje na Bohinjski Bistrici. Resolucije predlagajo naslednje:

1. Oblastva naj omeji izdajanje obrtnih dovoljenj za prekupčevanje z mlekom in naj z vsoto strogo nadzorovanje nad živili.

2. Ustanovi naj se živinorejsko-mlekarstva štola, ki bo odgajala dobre živinorejce mlekarje.

3. Mesto Ljubljana naj znižta užitnino na mleko od dosedanjih 10 na 5 par, saj so tudi cene mleka padle za polovico. Mlekarstva zadržuje so sicer pripravljene plačevati še nadalje po 10 par, če bi šla polovica užitnine v sklad za pospeševanje mlekarstva (podobno je uvedeno na Dunaju).

4. Mesto Beograd pobira na naš domači ementalce enako trošarino 5 par od kilograma kakor od uvoženega blaga, zato naj se izkuša to odpraviti.

5. Omili naj se prispevek za prekomerno izkoriščanje cest za mlekarstvo in tovorne avtomobile, ker pač ne dosega ne teža in ne vrednost tovora vrednosti drugih industrijskih proizvodov.

6. Ministrstvo za kmetijstvo se naproša, da reši prošnje za podporo mlekarstva.

7. Mlekarne naprošajo bansko upravo, naj v korist živinoreje in narodnega zdravja poviša v proračunu postavko za propagando mleka, saj je tudi mlekarstvo v mnogih krajih edina panoga, ki prinese nekaj denarja v hišo.

Zborovalci so poslali Nj. Vel. kralju vdanostno, gr. banu in podbanu pa pozdravni brzjavki. Po zborovanju je predaval g. Pavlica o danski z lepimi skiptičnimi slikami. Zborovalci so pokazali lep primer složnega sodelovanja in pravičnega umevanja združne misli.

#### RAZMAH JNS V OBČINI ZMINEC.

Škofja Loka, februarja.

Tako lepega političnega sestanka Škofja Loka že dolgo ni videla kakor predzadnja nedelja, ko je polagala občinska organizacija JNS za občino Zminec svoj obračun na občnem zboru pri Prajerci. Gotovo je bilo navzočih nad 100 somišljenikov, ki so prišli iz Sore, Gostec, Puštala, Zminca in mnogih, tudi oddaljenih gorskih vasej, da se porazgovore o krasnem razmahu državne misli v svojem območju in da slišijo poročila društvenih funkcionarjev. Zbor je otvoril predsednik g. Ivan Mrak iz Loga, ki je očrtal delovanje organizacije. Ovine so bile ogromne, toda bile so premagane z najlepšim uspehom, ko je prišla občina v roke nacionalne liste. Poročilo tajnika in blaginika je sledila takoj volitev novega odbora, ki je bilo vanj izvoljenih devet najuglednejših predstavnikov domačega javnega življenja. Potem pa sta poročala o gospodarstvu škofjeloški župan notar g. Stevo Šink, o političnem gibanju in smotrih JNS pa tajnik sreskega pododpora g. Ivo Berčič. Izvajanjem obeh govornikov, ki sta omenjala celo vrsto perečih vprašanj in zadev, je sledila razprava, ki je bila zelo živahna. Odbor se je sestavil takole: predsednik posestnik in prevoznik g. Ivan Mrak, podpredsednik šolski upravitelj iz Sore g. Andrej Likar, tajnik občinski tajnik občine Zminca g. Ludovik Jercog in blaginik zidarski mojster g. Franc Gaber iz Puštala.

#### ZLATA POROKA.

Št. 11 j pri Velenju, februarja.

Naša župnija je praznovala 21. januarja redko slovesnost. Zakonca Ignac in Ana Kuhar iz Ložnice sta obhajala čvrsta in zdrava svojo 50letnico poroke sredi svojih otrok, vnukov, prijateljev in

znancev. Zlatoporočenec je doma iz Št. Jurija ob Taboru, njegova soproga pa iz Št. Andraža pri Velenju. Zlatoporočenec kakor tudi vsi njegovi sinovi, ki so dobri posestniki, so v naprednih narodnih vrstah.

Zlatoporočencema želimo vsi, da bi dobo življenja, ki jima jo je še namenil ljubi Bog na tem svetu, preživela v zdravju, sreči in zadovoljnosti. Dočakata naj še biserno in železno poroko!

## PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 11. do 18. februarja:

**Nedelja, 11. februarja:** 7.30: Izboljšavanje zemljišč (inz. Pirc Alfonz); 8.15: poročila; 8.30: gimnastika (Pustišek Ivko); 9.00: versko predavanje (dr. Ciril Potočnik); 9.30: orgelski koncert (Blaž Arnič); 10.00: O pomenu dvojkov in njihovi socialni manjvrednosti (dr. Škerl Božo); 10.30: vokalni koncert Julija Betetta s spremljevanjem radijskega orkestra; 11.15: slovenska glasba (radijski orkester); 12.00: čas, venčki šlagerjev na ploščah; 16.00: O gnojilih in gnojenju II (inz. Turk Jakob); 16.30: ljudska igra; Deseti brat (Delakov gledališki studio); 17.30: solistične instrumentalne reproducirane točke; 20.00: prenos operete iz Ljubljane, v odmoru čas in poročila.

**Ponedeljek, 12. februarja:** 12.15: glasbene slike v reproducirani glasbi; 12.45: poročila; 13.00: čas, reproduciran koncert citraškega orkestra; 18.00: gospodinjska ura: Prehrana in naše telo (ga. Kumljeva); 18.30: Premikanje obrezij (Alojzije Peterlin); 19.00: Udovičeva in Lavšetova pojeta (plošče); 19.30: Maršal Marmont (Rudolf Dostal); 20.00: vesela ura (sodelovali bodo gospod Povhe in Dolinski šramelkvartet); 21.30: čas, poročila, radijski jazz.

**Torek, 13. februarja:** 11.00: šolska ura: pravljice (ga. Minka Kusova); 12.15: Zakaj veseli bi ne peli (revija priljubljenih melodij v reproducirani glasbi); 12.45: poročila; 13.00: čas, meh za smeh (reproducirane šalivke); 18.00: otroški kotiček (gdč. Vencajzova); 18.30: Karnevalska suita (Schumana), plošče; 19.00: francoščina (profesor Prezeli); 19.30: Boj za Kančinčingo (Pavel Kunač); 20.00: glasbeno predavanje (dr. Dolinar); 20.30: ura šlagerjev (Mirko Jelačin in radijski orkester); 21.45: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

**Sreda, 14. februarja:** 12.15: reproduciran klavirski koncert; 12.45: poročila; 13.00: čas, donski kozaki v reproducirani glasbi; 18.00: komorna glasba (radijski kvartet); 18.30: radijski orkester; 19.00: O socialni vzgoji (dr. Stanko Gogala); 19.30: literarna ura: Zofija Narkovska (Marica Bartolova); 20.00: prenos opere iz Ljubljane, v odmoru čas in poročila.

**Četrtek, 15. februarja:** 12.15: reproducirana orkestralna lahka glasba; 12.45: poročila; 13.00: čas, slavni pevci (plošče); 18.00: O lepi knjigi (Podbevšek); 18.30: srbohrvaščina (dr. Rupel); 19.00: pogovor s poslušalci (profesor Prezeli); 19.30: plošče po željah; 20.00: prenos iz Beograda; 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

**Petek, 16. februarja:** 11.00: šolska ura: Kaj lahko otrok materi pomaga (ga. Grumova); 12.15: vojaške godbe igrajo (reprodukcija); 12.45: poročila; 13.00: čas, reproduciran solistični koncert (violina in čelo); 18.00: reproducirana narodna glasba; 18.30: predavanje ZKD; 19.00: Zakaj sem Sokol, zakaj telovadim (Lubej Franc); 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka); 20.15: prenos iz Varšave; 22.40: čas, poročila.

**Sobota, 17. februarja:** 12.15: reproducirane operne fantazije; 12.45: poročila; 13.00: čas, iz mojega življenja (Smetana), reproducirani godalni kvartet; 18.00: reproducirane vesele pesmi, stanje avtomobilskih cest; 18.30: zabavno predavanje (Valo Bratina); 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber); 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: originalni šrameltrio; 20.45: vokalni solo (gdč. Meglova Angela); 21.15: radijski orkester; 22.00: čas, poročila, radijski jazz.

## PREKMURSKI GLASNIK

Smrt delavnega prekmurskega šolnika. V murskosoboški bolnišnici je preminil v najlepši moški dobi šolski upravitelj iz Mačkovcev gospod Aleksander Hima. Vest o nenadni smrti mladega učitelja in narodnega delavca je zelo pretresta vse prebivalstvo, med katerim je bil pokojnik splošno priljubljen. Na zadnji poti so ga spremljali poleg predstavnikov oblasti tudi zastopniki Sokola in gasilcev in številno občinstvo. Pokojnik je bil znan kot javni delavec. Ustanovil in vodil je v Mačkovcih številno sokolsko četo, ki je pod njegovim vodstvom dosegla velik razmah, a tudi sicer je kot iskren in zaveden Jugosloven deloval za okrepitev narodne zavesti med Prekmurci. Mnogo prezgodno smrt mladega narodnega boreca obžalujejo vsi zavedni Prekmurci. Bodi mu ohranjen časten spomin.

Iz Benice pri Dolnji Lendavi nam pišejo: Še mnogim je naselbina primorskih izseljencev v Benici neznana. Zato se hočemo tudi mi enkrat oglasiti v «Domovinu», ki jo zelo radi čitamo. Ze dvanajst let je preteklo, odkar smo se naselili tu ob madžarski meji. V tem času smo si ustanovili sokolsko četo, prostovoljno gasilsko četo in podružnico Kmetijske družbe. Sokolska četa je imela 20. januarja občni zbor, ki mu je prisotstvoval br. Gorišek kot zastopnik matičnega društva iz Dolnje Lendave. V novo četno upravo so bili izvoljeni: starosta Ivan Marušič, podstarosta Anton Frančeskin, načelnik Franc Ferletič, načelnica Amalija Zbogarijeva mlajša, tajnik Miroslav Polenčič, blaginjak Jernej Zbogar, prosvetar Franc Troha, revizorja Leopold Peric starejši in Alojzij Krek, referent čete Tomo Krajčič. Novoizvoljena uprava čete nam je porok, da bo delovanje čete neumorno. Prostovoljna gasilska četa pa je na občnem zboru izvolila naslednji upravni odbor: predsednik Miroslav Polenčič, poveljnik Ivan Pintarič, tajnik Milijan Pavletič, blaginjak Franc Ferletič, odbornika Venčeslav Peric in Vinko Oblak. Od novega gasilskega odbora je pričakovati vnetega dela. — Omeniti moramo še požrtvovalnost predsednika gasilske čete Miroslava Polenčiča in tovariša Leopolda Perica, ki sta z vrečo na rami hodila od hiše do hiše ter zbirala dare za gladujoče rudarske otroke. Zbrala sta 200 kg kuzuze, ki jo bo četa odpremila v Trbovlje. Tovariši gasilci, posnemajte oba požrtvovalna tovariša!

## NAŠI NA TUJEM

### SMRT WESTFALSKEGA ROJAKA.

Buer-Hassel, februarja.

Po dolgotrajni bolezni je umrl 26. januarja v Buer-Hasselu v 76. letu starosti naš vrl rojak g. Ivan Pčičvalnik, skrben oče več sinov. Po rodu je bil iz Dola pri Hrastniku in je prišel v Nemčijo kot rudarski delavec leta 1890. Pokojnik je bil vzoren član naših narodnih društev, Jugoslovenskega delavskega in podpornega društva «Edinosti» v Buer-Hasselu in Društva sv. Barbare v Gelsenkirchenu, kjer je še lani meseca junija obhajal 25letni jubilej svojega članstva.

Pogreb priljubljenega rojaka se je vršil 29. januarja ob številni udeležbi društvenih članov, prijateljev in znancev. Na pokopališču je govoril predsednik Društva sv. Barbare g. Koncilja, ki nam je v lepih besedah orisal dragega pokojnika. Po nagovoru so se polagali vencji, med katerimi je bil prav lep oni, ki ga je položil na grob predsednik Jugoslovenskega delavskega in podpornega društva «Edinosti» g. Rogina. Bodi dragemu rojaku lahka tuja zemlja, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Novice iz Zedinjenih držav. Kakor javljajo ameriški slovenski listi, je za jugoslovenskega izseljenskega komisarja v Zedinjenih državah v Kanadi imenovan rojak Stavo Trošt v New Yorku.

Njegov naslov je: Slavo Trošt, Commissioner of Emigration, Broadway 1819, New York — Michael Kočarju v okolici Milwaukee je nedavno pogorela hiša do tal z vso opremo vred, največ po krivdi dveh gasilnih društev, ki nista hoteli iti gasiti, marveč sta se pripravala, v čigavo področje spada pečar. Hiša, ki je imela devet sob, je bil Kočar kupil pred poldrugim letom za 8506 dolarjev. Nesrečna Kočarjeva družina se je začasno preselila v West Allis. — Smrt je med našimi ameriški rojaki zahtevala v zadnjem času mnogo žrtv. V Terringtonu je umrl Jože Škulj, star 58 let, doma iz okolice Velikih Las. V Ameriki je bil 26 let. V Clevelandu zapušča brata. — V New Yorku so v zadnjem času legli v grob trije rojaki. Tako Franc Peterlin, star 61 let, doma iz Velikih Poljan na Dolonjskem. V Ameriki je bil 37 let. Zapušča ženo in osem otrok. V bolnišnici je umrl Martin Škrbina, star 69 let, doma z Brega pri Krškem. V Ameriki je bil 41 let. Istotam je umrla Marija Infiharjeva, stara 50 let in doma iz Otave pri Cerknici. V Ameriki je bila 32 let. Zapušča moža, tri sinove in tri hčerke — V naselbinj Dilonvaleju je premnil Franc Komat, po domače Vršaj, star 57 let, doma iz Velike Lake. V Ameriki je bil 30 let. V Clevelandu zapušča hčer, v stari domovini pa ženo, sina in dve hčeri. — V Milwaukeeju je izdihnil po dolgotrajni bolezni Loize Gorjup, star 51 let, doma iz Gmanjeev pri Novem mestu. V stari domovini zapušča ženo in več otrok. — V Chisholmu je po dolgotrajni bolezni premnila Marija Podlogarjeva, stara 41 let Zapušča moža in petero otrok. Rodila se je v Rokitni pri Postojni. V Ameriki je bivala 21 let. — V Leadvilleju je premnil Jože Vidmar iz Črne vasi na Barju. V Ameriki zapušča tri brate in sestro.

**Banka Baruch**  
15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po naj boljšem dnevnem kursu. Vsi vsi bančne misle nar kulancje. Poštni uradi v Beletji, Franciji, Holandiji in Luksemburcu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija št. 3064-64 Bruxelles, Francija št. 1117-94 Paris, Holandija št. 1438-96; Ned Dienst, Luksemburg št. 3067, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

## ZENSKI VESTNIK

### Za kuhinjo

**Kroglice iz sadja.** Pol kile raznega svežega sadja (smokve, češplje, rozine, suhe breskve, orehe itd.) zmelji na strojčku za meso. Potem zmleto sadje pomešaj s sokom pomaranč in z malo ruma, da dobiš prav gosto kašo. Iz tega oblikuj drobne kroglice in jih povaljaj v čokoladni glazuri. Te kroglice potem na zraku posuši.

**Sirove palačinke z zelenjavo.** Stepi v loncu pet jajc, osoli in primešaj žlico moke in sedem dek naribanega bohinjskega sira. Palačinke peči na precej masti. Še prej pa skuhaj v slanem kropu cvetačo ali dušene gobe (poleti tudi kako drugo zelenjavo) in jo dobro zreži. Kuhano odcedi in duši na masti s peteršiljem. S tako pripravljeno zelenjavo ali gobami nadevaj palačinke in daj takoj na mizo.

**Jetrne omlete.** Vzemi četrt kile teležjih jeter, jih na deski z nožem nastrgaj, da ostanejo le kožice. Potem primešaj jetra s štirimi stepenji jajci, malo osoli, popopraj in dodaj eno žličko moke. V ponvi za palačinke razbeli mast, zlij testo v ponev in speci kakor palačinko. Če pa je ponev premajhna, speci več takih palačnk. Zraven pa daj špinačo, dušen grah ali pa solato.

**Makaroni z jetri.** 15 dek jeter (goveja, telečja ali svinjska) z nožem nastrgaj, jih prepraži na malo masti in čebule. Ko so dovolj prepražene, jih odštavi, da se shlade. Medtem skuhaj 20 dek makaronov v slanem kropu, kuhane odcedi in polij z mrzlo vodo. Žlico sirovega masla

in dva rumenjaka dobro vmešaj, potem primešaj hladna jetra, makarone, tri žlice naribanega bohinjskega sira in, če imaš, še pest poparjenih in sesekljanih jurčkov, po okusu še malo osoli in popopraj. Vse skupaj dobro zmešaj in stresi v dobro pomazano kozo ali skledo, varno pred ognjem, nato pa speci. Zraven daš jurčkovo ali paradiznikovo omako ali pa tudi solato.

## Praktični nasveti

**Čiščenje vodovodnih pip.** Kadar se naredi na pipah pri vodovodu zeleni volk, ga odstraniš z jedkim kisom, to je z octovo kislino. To delo pa je treba opraviti z zdravimi rokami, ker je zeleni volk strupen in nevaren za kako rano. Da pa se zeleni volk spet ne pojavi, namažimo pipo z lakom znamke «Zapon». Ta lak je gorljiv, zato pazi, da se ti ne užge.

**Počistljane pipe in drogeve zagrinjal** nikdar ne čisti s čistilom, ampak jih vsak dan zbrisi z volneno krpo in svetile se bodo vedno kakor nove.

**V kositrasto kopalno kad** nalij vedno najprej mrzle in potem šele vroče vode. Osmažimo pa kad najlepše z vodo, v kateri smo zavrela sodo in milo. V tem mlačnem lugu zmočimo krpo in zdrgnemo kad. Da pa se še bolje osnaži, vzamemo malo kakor moka drobnega peska ali kak prahti prašek in z njim odstranimo umazanost. Naposled pa je treba kad temeljito izmiti s svežo mlačno vodo in zbrisati s suho krpo.

**Kadar rečemo čebulo,** česen ali kako drugo hudo d'šečo zelenjavo, spravimo duh z rok tako, da si vlijemo na roke malo olja, ga udrgnemo v roke in potem umijemo roke v topli vodi z milom in s ščetko.

**Pozimi kaj rad zmrzne krompir** in je potem zoprnega sladkega okusa. Ta okus lahko odstranimo s tem, da krompir najprej pristavimo v mrzli vodi in ko zavre, vodo odlijemo in nato nalijemo na krompir kropo in ga skuhamo do mehkega. Prva voda je odvezela krompirju sladkobo.

## ZANIMIVOSTI

× **Angleški prestolonaslednik se uči vezanja.** V angleško visoko družbo je zdaj prodrla nenavadna moda. To je vezanje. Ta moda se je uveljavila celo na angleškem dvoru. Kraljica veže blazinice za opravo svoje palače v Buckinghamu. Tudi dvorne dame jo seveda posnemajo, prav tako njene sorodnice. Toda zgodilo se je nekaj nenavadnega. Prestolonaslednik, ki je na glasu modernega princa, se je tudi lotil umetnosti vezanja in posnemati ga je začel njegov brat nadvojvoda Yorški.

× **Uspešna pomoč zadetim od elektrike.** Ameriški profesor Covenhoover je predvajal nedavno novo sredstvo, ki utegne rešiti marsikatero žrtv električne struje viscke nepošti. Ponesrečenci umirajo, ker se krčijo pod vplivom elektrike srčne mišice. To ne pomeni sicer srčne kapi pri človeku in tudi večjih živalih, a tudi to začasno prekinjenje krvotoka navadno povzroči smrt, če izostane hitra pomoč. Ameriški raziskovalec oživlja ponesrečence s pomočjo električnega protidurca, ki spet požene ustavljeni sree. Prišel je opazovati omamijene pse. Po električnem sunku z 2000 volti so bili kakor mrtvi, a če se je ponovil v teku petih minut isti sunek, so doždevno mrtve živali ponovno oživele. Pozneje je imel Covenhoover več prilik porabiti isto sredstvo za ponesrečene človeške žrtve. Vedno je imel uspeh in rešil ljudi, ki bi sicer morali umreti.

× **Pes za 3500 dolarjev.** Najvišjo ceno, ki jo je sploh dosegel doslej na svetu kak pes, je plačal neki bogat Američan angleški gojitelji plemenitih psov Lanejevi za njenega kodra. Za to žival, ki je res lepa, je prejela Lanejeva veliko vsoto 3500 dolarjev, kar znaša v našem denarju okrog 170.000 Din.

× **Črno vino proti tifusu.** Pariška občina je napravila poizkus, ki se je zaključil v prejšnjem zmagoslavju prijateljev črnega vina. Poizkus namreč pokazal, da je črno vino izvrstno sredstvo proti pobujanju tifusa in sorodnih bolezni. Poizkus se je izvršil tako, da ga je lahko razumel tudi preprost človek. Ravnatelj dr. Kling je šel v spremstvu svojega glavnega pomočnega zdravnika k Seini. Zajel je iz nje vrč okužene vode in iz nje izbral tifusne bacile. Potožil jih je v kozarce, polne črnega vina. Zgodilo se je nekaj neverjetnega; v desetih minutah je vino unčilo bacile. Prijatelji črnega vina se zdaj ponašajo, češ, da jih je prav črno vino obvarovalo tolikih trebušnih bolezni.

× **Pijancu ne dajaj denarja!** V Šleziji je Društvo delodajalcev sklenilo, da ne bo več delavcem, ki so znani pijanci, izplačevalo plače v denarju, temveč v živilih in pa z nakazili za stanovanje.

× **Žalosten konec bivšega milijonarja.** Te dni so našli v newyorškem pristanišču truplo zamenarjenega moža, ki je imel v žepu le nekaj drobiža. V mrtvecu so spoznali bivšega ameriškega bogatina Davida Lomarja, ki so cenili njegovo premoženje še leta 1929. na dobrih sto milijonov dolarjev. Madžarski izseljenec Lomar je prispel v Ameriko pred 30 leti in v žepu je imel le nekaj dolarjev. Novo življenje je začel kot potapljač družbe, ki je raziskovala dno reke Hudsona. Družba je zgradila pozneje čez reko most, ki je zdaj ponos ameriškega vele mesta. Iz potapljača je postal madžarski izseljenec mednarodni vohun, mojstrsko je ponarejal ameriški in francoski denar, bil je zloglasen izsiljevalec in naposled se je pojavil zmagovito v salonu newyorške borze, kjer je na vse načine špekuliral. Zaradi nekega držnega borznega sleparstva je bil premeteni Madžar obsojen na dve leti ječe, pa je pobegnil v Mehiko. Po povratku je postal šef nemškega vohunstva v Ameriki in posrečilo se mu je dobiti v roke važne načrte. Po vojni se je vrnil na borzo, kjer je do leta 1929. kopicil milijone. Naenkrat ga je pa zapustila sreča, padal je vedno globlje in naposled umrl kot siromak brez strehe.

## ZA SMEH IN KRATEK ČAS

**Najboljši odgovor.**

Sinko: «Mamica, pri naravoslovju sem od vseh v razredu najbolje odgovoril.»

Mamica: «Ljubček, zelo me veseli! Kaj pa si rekel?»

Sinko: «Dejal sem, da ima noj tri noge.»

Mamica: «Toda za božji čas, saj ima vendar samo dve!»

Sinko: «Da, toda vsi moji sošolci so dejali, da ima štiri.»

**Pri zdravniku.**

Zdravnik: «Tale vaš vrat mi nič ne ugaša.»

Bolnik: «No, saj tudi vaš ni dosti vreden.»

**Izkušnje.**

Mojster (vajencu): «Zajtrk ti gre vse bolj od rok kakor delo!»

Vajenec: «Da, mojster, v tem imam tudi več izkušnje...»

**Pošten trgovec.**

«Ali so te hlače zajamčeno iz čiste volne?» je vprašal kupec nezaupno.

«Povem kar odkrito,» se je sklonil k njemu trgovec zaupno, «gumbi seveda ne; ti so iz roževine...»

**Zakonski prepis.**

Mož: «Le kje sem imel takrat glavo, ko sem te prosil za roko, jaz tepec!»

Žena: «Na moji rami...»

## Listnica uredništva

Piennes. Obrnite se zaradi natančnejših pojasnil na naš konzulat!

## Ako nas kaj boji,



je vedno najvažnejše vprašanje kje je vzrok? Na vsak način je zelo dobro, ako imamo pri rokah lekarsko zanesljivo sredstvo, kakor je

to pravi Fellerjev Elsa-fluid, ki se že preko 36 let uporablja za nego telesa in za obrambo proti mnogim obolenjem: pri revmatičnih bolečinah, prehladu, za masažo, pri tiganju v sklepih bolečinah v križu, obrazu in po vsem telesu Fellerjev Elsa-fluid se dobiva v lekarnah in trgovinah te stroke po 6 Din, 9 Din in 26 Din. Po pošti najmanj 1 zavoček (9 po-

skusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) 58 Din, dva taka zavočka 102 Din, pri lekarnarju Evgenu V. Fellerju, Stubica Donja, Eisatrg 360 (savska banovina).

Odobreno od ministristva za socialno politiko in narodno zdravje. Sp. br. 59 z dne 24. III. 1932.

Zapomnite si: Elsafluid ostane Elsafluid!

## Zakaj so Francozi najbogatejši narod na svetu?

Ker vsi, stari in mladi, nalagajo redno svoje prihranke v hranilnice, kjer se jim v kratkem času podvoje.

Posnemajte tudi Vi Francoze in zagurali boste sebi lepo starost, hčerki doto, sinu šolanje.

Ker jamči za vse vloge

## MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

Prešernova ulica št. 5

(v znesku Din 420.000.000.—)

mestna občina Ljubljanska z vsem svojim velikim premoženjem (elektrarna, plinarna, 42 velikih hiš, tramvaj itd.) in vso davčno močjo, ne morete pri nji izgubiti nobene pare. Zato vlagajte svoje vloge pri nji v uradnih urah od 8. do 12½ ali jih pošiljajte po poštinih čekovnih položnicah št. 10.553, katere ima vsaka pošta.

Telefon 2616, 2016. Ugodno obrestovanje! Denar, ki leži doma, je izgubljen za gospodarstvo!

## MALI OGLASI

1000 Din plačam,

ako Vam «Radio-Balzam» ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože, ozeblin, bul itd. — Prosim za lonček «Radio-Balzama», ki sem ga imel že pred nekaj leti in mi je dobro pomagal. Valentin Pirlovšek, Skorno, pošta Šoštanj. — Zahtevajte v Vašo korist povsot samo «Radio-Balzam»! Po pošti pošilja z garancijo lonček za 10 Din (proti vnaprejšnjemu plačilu) ali za 18 Din (po povzetju). Dva lončka 28 Din, trije lončki 38 Din. — R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška (Janševa) ulica št. 10 a. 28

Večje rodovitno posestvo

z dobrim gospodarskim poslovanjem in s hišo kakor tudi z vsem potrebnim orodjem se dá takoj v najem proti polovičnemu pridelku. Potrebna kavecija 4000 dinarjev. Na vprašanja odgovarja Jožef Dular v Rajhenburgu št. 9. 29

Močan raznažalec-inkasant

se sprejme. Kavecija 10.000 Din. Oskrba in mesečna plača. Ponudbe sprejema pod «Preskrbljen» uprava «Domovine». 33

Kromatično harmoniko,

popolnoma dobro ohranjeno, prodam za 1200 Din. Mi v e c Anton, Trbovlje L-Loke št. 2. 32

Kupim dobro ohranjen brzo-parilnik

«Alfo», 80 do 120 litrov. Navedba velikosti in cena naj se mi pošlje. Klicnar Josip, Gibina, pošta Šafarsko pri Ljutomeru. 27

Posteljno perje,

kokoške — puranovo — gosje, čiščeno, dobavlja po skrajnih cenah Franciška Ambrožič, Ljubno-Podnart. 20

Preklic!

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove svoje žene Terezije. Anton Tacer, Rakek.

## Ali si že član Vodnikove družbe?

Žepne ure  
od Din 35.—  
naprej.



Zapestne ure  
od Din 66.—  
naprej.

Žepne in zapestne ure, budilke, kukavice, stenske ure, zlatino in srebrnino kupite dobro in po nizkih cenah pri

H. SUTTNER, Ljubljana 6  
PRESERNOVA ULICA 4, poleg frančiškanske cerkve.

Cenik zastoj in franko.

Cenik zastoj in franko.

## Edina pomoč.

Gospodinja: «Urška, vi ste ta teden razbili za 400 Din posode, to se pravi za več, kakor znaša vaša plača. Kaj naj zdaj storim?»

Služkinja: «Plačo mi zvišajte!»

## Ni vremenski prerok.

Najemnik (hišnemu lastniku): «Dež mi kaplja v stanovanje. Kdaj bo tega konec?»

Hišni lastnik: «Saj nisem vremenski prerok.»



## Delo

v današnjih hudih časih si preskrbi se najlaže vsaklo s tem, da si uredi doma nekako domčo pletilnice. Mi niti tino dela vsakomur na ta način, da odvzemamo izlebane pletenice, dobavljamo preto in izplačujemo mezdno za pletenje. To potrjuje mnogo zahval, če želite tudi Vi dela in za-lužka, pišite zaupno po brezplačni prevodila tvrkli: Domača pletarska industrija Josip Tomazič, Maribor Krekova ulica št. 16.

## Zahtevajte brezplačni cenovnik

Chrom tenka anker z 8 kam. prec zna ura Din 160.—



Roskopf prima Din 70.—  
Prima budilka z 1 zvoncec Din 75.—  
Ista z 2 z on-cema Din 85.—

Sletna garancija.

Za neustrezaj. Še vrnem denar.

## A. Kiffmann, Maribor 143

Specialist samo za boljše ure!

## Kdor oglašuje, ta napreduje!

## PLJUCNE BOLEZNI SO OZDRAVLJIVE!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, sluznati kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, zaslinjevanje, bruhanje krvi, naduha, astmatično hropenje, bodijaji itd. se dajo ozdraviti!

## NA TISOČE OZDRAVLJENIH!

Pred uporabo

Zahtevajte takoj mojo knjigo «Nova umetnost hranjenja», ki je že mnoge rešila.

Po uporabi

## POPOLNOMA ZASTONJ

dobite mojo knjigo, iz katere lahko črpate mnogo potrebnega. Kogar torej mučijo bolečine, kadar se boče na nagel način temeljito in brez nevarnosti iznebiti svojih bolezni, naj piše še danes! Ponovno naglašam, da dobite moje pojasnilo povsem brezplačno, brez vsake obveznosti z vaše strani, in bo vaš zdravnik gotovo pristal na ta od prvovrstnih profesorjev kot odlično priznan

## NOVI NAČIN HRANJENJA.

Zaradi tega je v vašem interesu, da takoj pišete, pa vam bo naše tamošnje zastopništvo takej postreglo.

Črpajte pouk in okrepljeno voljo do življenja iz knjige izkušenega zdravnika. Ona vsebuje okrepilo in življenjsko uteho ter se obrača na vse bolnike, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. Poštno nabiralno mesto:

GEORG FULGNER, BERLIN-NEUKÖLLN, Ringbahnstrasse Nr. 24, Abt. 491.

